

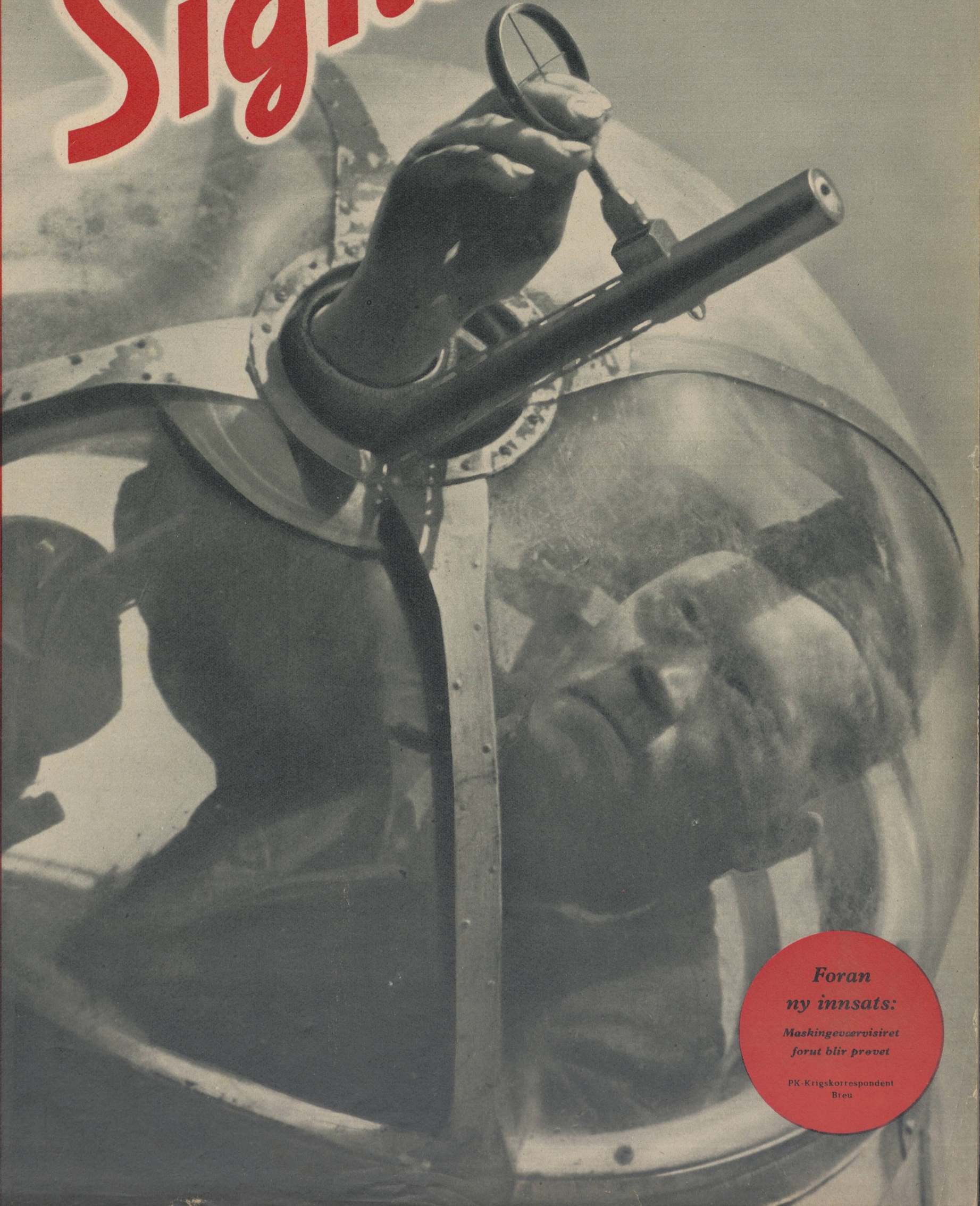
N Nr. 9

1. MAINUMMER 1942

Belgia 2.50 fr. / Behmen-Mähren 2.50 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 12 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 Kuna / Nederland 20 cents
Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 16 lei / Serbia 5 dinar / Sverige 53 öre / Sveits 45 rappen / Slovakia 2.50 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 40 fillér
Luxemburg, Sydsteiermark 25 Pfg.

Universitetsbiblioteket
i Tromsø

Signal

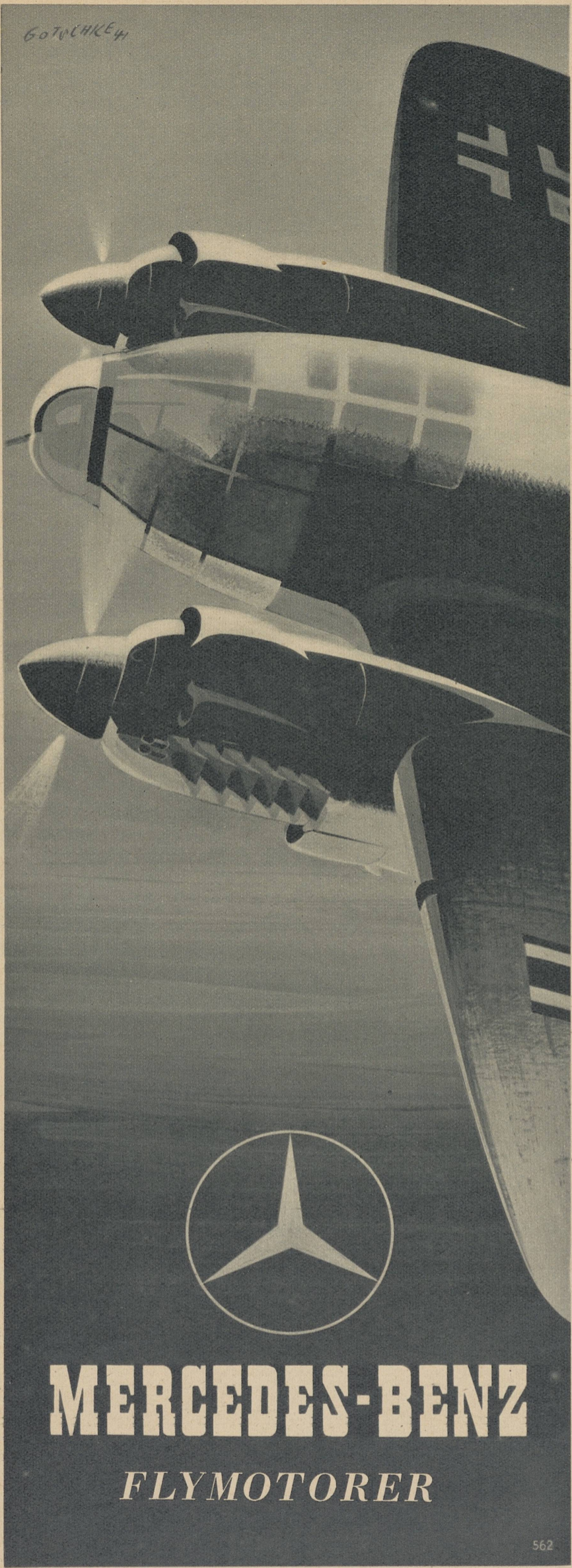

**Foran
ny innsats:**

*Maskingevæpviseret
forut blir prøvet*

PK-Krigskorrespondent
Breu

БОТЛЧКЕ4

562

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN.

PK.-foto:
Krigskorrespondent Dieck

DE FØRSTE PÅ ØSTBREDDEN

Stormpionérer tidlig om mor-
genen ved angrepet over en elv

STALIN OG CRIPPS DELER EUROPA

Når først den røde armé er brutt igjennom, amerikanerne er landet i Frankrike og britene i Norge... Når GPU-regimenter først har stillet vakten på Unter den Linden i Berlin, ved Arc de Triomphe i Paris og foran det kongelige palass i Stockholm... Når sibirske skyttere forer bjørnene i bjørnegraven i Bern som Russlands gamle våpendyr med sukker og cowboys slåss om de beste plasser i Café de la Paix... da, ja da, skal drømmene om nyordningen av det europeiske kontinent gå i oppfyllelse. „Signal“ forsøker i følgende artikkel å vise de andres „ønskedrømmer“

Molotov taler... og Stalin passer på

Den samme Stalin, satrap og ny tsar, uinnskrenket herre over 180 millioner menneskers liv og død, talte for kort tid siden til utenlandske journalister om sine krigsmål; nøytrale diplomater, som vendte tilbake fra Samara, har bekreftet deres meddelser. Og senest har den engelske utenriksminister Eden etter sin tilbakkomst fra Sovjetunionen forrådt forskjellig om det samme tema. Han la til med trykket stemme: „Denne Stalin er en annen Peter den store!“ Denne setning fra en Eton-elev, som ganske sikkert kjenner historien, sier meget.

Tre mål

Hva vilde den store Peter, over hvis liv og ytelse Stalin lot oppta en av sine dyreste filmer? — „Lukke opp vinduet mot Europa,“ føre det russiske folk, som etter hans mening var ungdommelig og struttende av kraft, på marsj vestover mot det gamle, råtnete Europa, endelig å komme til verdenshavet, — det vilde han se virkeliggjort av seg selv og sine etterfølgere. Han vilde ha herredømmet over de tre store europeiske bekkener, to fylt med vann og et med jord. For å beherske Østersjøen, førte han den nordiske krig mot

Sverige; for å nå Donauebekkenet ble han aldri trett av å puste til ilden i motsetningen Wien—Paris; han strevde med å få Middelhavet som tredje bekkene, og det fikk ham til å begynne den århundrelange strid om sundene, som gjorde Russland til Tyrkias naturlige dødsfiende. Østersjøen, Donausletten og Øst-Middelhavet samt de skandinaviske, tyske og balkanske forterrenger vilde han innlemme i stepperiket. Det er også de strategiske linjer, som Stalin fordrer av England, og om disse planer har han nu uttalt seg.

Det er derfor ikke noe tilfelle at bolsjevikene vilde deportere tre av disse nasjoner, som sto i veien for trangen mot vest, til Asia. To av dem har en høy tradisjon som oksidentens skjold mot framstormingen fra øst: det ungarske folk har verget seg i århundrelangt forsvar mot mongoler, tatarer, tyrker og russere, og finnene har atter og atter forsvart Europas grense mellom Ladogasjøen og Hvitehavet. Det tredje folk, det polske, har i bolsjevikenes øyne hatt til hensikt selv å ville spille den førende rolle i panslavismen.

Disse deportasjonsplaner skal kamufleres som omflytting — forat det skal

„Signal“s fotograf forteller om et festmåltid i Kreml: „Molotov slår på glasset sitt og reiser seg. Han kremter. Hans øyne henger ved Stalin, hans herre. Så begynner han sin tale for de utenlandske gjester. Stalins øyne er sløret. Han ligger i lenestolen, udeltagende og uten å røre seg. Midt i en setning, i et ord stopper Molotov. En liten håndbevegelse fra Stalin har befalt ham å stanse. Under den forlegne stillheten setter han seg. Det var pinlig, forteller fotografen, men det som så fulgte, var forferdelig for en europeer. Dørene fløy opp, en skare tjenere med fulle bretter stormet inn. Og plutselig stivnet de midt i løpet: nok en liten håndbevegelse fra Stalin hadde stanset dem. Nu talte han selv, i 10 minutter. Og i ti minutter ble slavene stående stivnet i den stilling de ble truffet av Stalins befaling. På tåspissene og brettet framstrakt, eller midt i et bukk, som figurene i vokskabinettet. Det var gruffullt!“

DE TILOVERSBLEVNE EUROPEERE: „John Bull, du vilde jo, hjelpe oss!“
„Jeg er ikke John Bull jeg er representant,
— very sorry — kan slett ikke hjelpe —
har heller ikke noe oppdrag fra Washington —
vet ikke hva som skjer med mig

KIMÆRE. Europa er delt i to deler. Sovjet-Russland med en ny hovedstad Berlin har sin nye vestgrense ved Østersjøen, ved Rhinen og langs Adriaterhavet. Det har støttepunkter i Norge og Sverige. Dets befolkningsoverskudd trenger seg videre mot vest og vil snart undertrykke resten av Europa. Finner, polakker og ungærer er i sin helhet deportert til Sibir, Turkestan og bakenfor Ural. De har opphørt å eksistere som nasjoner. I det nære østen har Sovjet-Russland tatt Dardanellene i besittelse. Iran er blitt sovjetsk republikk. Likesom i vest trenger bolsjevikene også her og i det fjerne østen ut over sine grenser. Det øvrige Europa har tapt sin store betydning som kulturbringer og ligger i den døde vinkel av et nytt anglo-amerikansk verdensrike med sete i Washington. Dets mennesker er sunket ned til å bli spesialarbeidere for de rike foretagmenn derover. Europa har utspilt sin rolle

se ut som om det dreier seg om Europas befrielse. — Polakkene skal flyttes over til det klimatiske uhyre gunstige område øst for Ural, som kirgiserne og kosakkene ikke kan ta seg noe særlig av. Finnene tillror man særlig ufølsomhet overfor kulde, for deres nye bosted skal ligge på den stadig tilfrosne jord mellom Lena og Indigizka i Øst-Sibir, rundt Verchojansk, som er jordens kuldepol. Men ungærer skal tilbake til sitt angivelige urhjemsted, til Turkestan, hvor Aralsjøen skulde framstille erstatningen for Plattensjøen.

Et møte på halvveien

De områder som blir fri ved omflytningen, skal befolkes med russere,

hvis folkegrense dermed vilde rykke fram til den Botniske bukt, gjennomgangsområdet for de svenske malmskipninger, til Weichsel og Øvre-Donau. Bortsett fra de tre folk, hvis Sibirvandring vilde være det samme som en oppsuging, en utslettelse av deres nasjonale eksistens, kan den skjebne, som Sovjet-Russland—England har tiltenkt de andre europeiske stater, uten besvær leses ut av Cripps taler og ytringer. Bolsjevikenes viktigste krigsmål er Berlin, mente han. Men han håpet at de ikke vilde ha noe imot at de alliertes tropper rykket inn i Tyskland samtidig med bolsjevikenes. En strategisk linje vilde nok kunde finnes. Iran, den første skueplass for et slikt samarbeid mellom England og Sovjet-Russland kan gjelde som eksem-

pel. Det framtidsbilde, som derved oppstår for det gamle Europas innbyggere, for den verdensdel, hvorfra lyset gikk mangfoldig og glansfullt ut i verden, er imidlertid følgende:

Europa blir til den mørke verdensdel

Mellom to nye midtpunkter på jorden — „Peter den stores“ nye rike og et nytt amfibisk verdensrike — vil det komme til å ligge upåaktet, overvåket av anglo-amerikanernes krigsskip, som legger til ved „Ny-Helgoland“, de britiske øyer, og av kosakk-panservognene som stormet fram over Rhinen mot vest. Et verksted i en mørk bakgård, det er den rolle som er tiltenkt Europa, opp-

dagernes og oppfinnernesland vil bli en hungerstripe, hvor lønsmottagerne og rentebetalerne frister et karrig liv. Og selv denne rolle skal bare vare kort tid: bolsjevikenes befolkningsoverskudd, som trenger fram mot vest, vil på grunn av sine høye fødselstall i løpet av kort tid knekke og oversvømme resten av Europa.

Ganske visst er det kimærenes Europa. Det andre, det virkelige Europa, ligger foran i gravene, bunkerne og stillingene på østfronten, knytter nevene og spenner musklene til neste sprang, og lyset fra den klare vårsol faller på en evig ung, evig skapende, og evig fornyende verdensdel, som er bestemt på å kjempe og aldri kapitulere.

Wester

SOM „ET OLJET LYN“. For fire minutter siden ble der spent fra — der står forstellet ennu i sneen — det første skudd jager ut av kanonrøret

Den 33. sovjetpanservogn

MÅLEARBEIDE. Syv ganger i hurtig rekkefølge fyrer flakkanonen — og så et mangestemmig gledesskrik, for...

← ... sovjetpanservognen, som halvannen kilometer borte vilde over en bakke, står i flammer

Fotos:
PK.-krigskorrespondent
Rühle

→ DED VAR VÅR TREOG-
TREDEVTE — sier løytnanten
og ryster kanonførerens hånd

EN STØTTROPP BRYTER OPP. All-roundkjempere kaller englenderne denne tyske soldattype, som har hevdet seg på 5 krigsskueplasser. Men denne betegnelse fra sportens verden tar ikke med dødsforakten og den sterke karakter, som er født av århundregammel soldattradisjon

HEMMELIGHETEN

DET ER DEN MENNESKELIGE ÅND, OG IKKE MASKINEN SOM SEIRER I ET SLAG

I tidsskriftene verden over blir det i den senere tid stadig avholdt troppe-revyer. Man undersøker de egne og de fremmede hærs forfatning og slagkraft. Dermed søker man å gi svar på det brennende spørsmål: Hvorledes vil krigen ende? „Signal“ vil ikke innlate seg på dette. Dets mening, at akse-maktene vil seire, blir på ny bekreftet ved Japans suksesser, den siste deltager i denne verdenskrig. Da det imidlertid alltid er tale om hemmeligheten ved den tyske armé, vil „Signal“ her undersøke hva denne hemmelighet kan være

Det russiske infanterigevær som det er blitt laget millioner av i de sovjetiske våpenfabrikker, og som det er falt millioner av i tyskerne hender, er et godt våpen. Når en ekspert får dette gevær i hånden vil han glede seg over dets ringe vekt og dets lette, godt avkjølede løp, rose dets meget presist forarbeidede siktekorn og sannsynligvis også dets store magasin; sovjet-soldaten kan avgi 15 skudd før han behøver å la på ny, og et meget enkelt håndgrep kaster ut patronhylsen etter hvert skudd.

Det tyske gevær derimot er tyngre, det har bare fem skudd og er noe lang-sommere å håndtere.

Allikevel var og er sovjetsoldaten med sitt gevær ikke på høyde med den tyske infanterist, tyskerne skyter ikke bare bedre, men også lengre. Den tyske soldat setter ikke bajonetten på før i siste minutt, sovjetsoldaten derimot meget tidlig, han skyter vekk sin

ammunisjon for hurtig og må derpå gripe til bajonetten.

Det meget hurtige gevær forfører soldaten til å skyte om seg som rasende. Et skudd er hurtig avfyrt, men med skytning er det som med regning, det kommer ikke så meget an på hurtigheten som på riktigheten. Naturligvis er det bekvemt å ha et stort magasin i geværet, men dette er også den eneste fordel. Ulempen er at det forfører til hurtighet. Den som kan skyte meget og hurtig, skyter unøyaktig.

Det første bud: å trekke pusten dypt — og så skyte

Det er vel ingen som tror at ikke tyskerne skulde være i stand til å lage slike geværer som sovjetene har. De lager dem ikke, fordi de synes at deres eget gevær er utmerket. Hos den tyske soldat legges der mindre vekt på å

kaste patronhylsen lynsart ut etter hvert skudd enn på det å puste godt ut før hvert skudd. Han må først lære å sikte før han får skyte. Den tyske skytter blir opplært til ro og nøyaktig-

FREDRIK DEN STORE.
Dødsmasken

het. Og hans gevær svarer til denne oppdragelse. Intet menneske kan formå noe utover sin egen kraft. Et sikkert skudd må ha sin tid. Når en soldat har avfyrt fem skudd, da er det vel anbrakt å ta geværet fra skulderen et øyeblikk mens man trekker pusten godt. Dette åndedrag forøker skytterens ro. Og hvorfor skal han ikke la under dette? Det vilde avlede hans tanker for et øyeblikk.

Utenlandske iakttagere berømmer den tyske armé for å være utrustet med verdens beste våpen. Men er ikke det hurtige sovjet-gevær det beste gevær? Nei!

Hurtigskytning fra enkeltgeværer er noe man er kommet over. Under den tysk-franske krig 1870/71 trodde nøytrale iakttagere at det hurtige franske Chassepot-gevær vilde komme til å avgjøre krigen. Men tyskerne seiret, enda de skjøt med det langsommere tend-nålsgevær. Ved alle håndteringar som krever like stor hurtighet som sikkerhet gis det en grense for hva en kan yte. For mennesket kommer det herunder fram for alt an på å bevare sin ro. Intet menneske er så hurtig som en rasende tyr og allikevel dør der flere okser under tyrefektingene enn tyrefektere.

„Så hurtig skyter prøysserne ikke!“

Dette besindige ord fra det forrige århundre gjelder ikke bare for utenrikspolitikken, men også for enhver tysk soldat. Ikke engang en kunstskytter kan skyte så hurtig som en maskin. Der hvor hurtigskyting er på sin plass er det mest hensiktsmessig å bruke en maskin. Den tunge tyske mitraljose er den hurtigste i verden! Mere er det ikke å si om den sak. Men det er mannen som avgjør slaget, ikke maskinen. Og den som har verdenskrigen 1914/18 i erindring, vil også huske hvorledes de tungt bevæpnede svære sibirske soldater måtte i kne overfor de spinkle og magre tyske ynglinger fra 1917.

Da man ved Helgoland i 1864 advarte den østerrikske admiral Tegetthoff mot å gå til angrep med sine treskip på de med svært jernpanser utstyrte danske slagskip, svarte han: „Det er mennene som kjemper, ikke maskinene!“ Han gikk til angrep og hevdet seg mot den overlegne fiende, skjønt hans skip begynte å brenne under føttene hans.

Dermed skal der ikke være sagt noe mot maskinene, de er viktige hjelpemidler for menneskene.

Bare en dumrian kan undervurdere maskinens verdi, men det er også bare en dumrian som overvurderer den. Overvurderingen av roboteren — maskinmennesket — er karakteristisk for den del av menneskeheten som er blitt fattig på sjel og forstand. Maskinen atskiller seg fra mennesket ved sin følelsesløshet. Da den ikke føler noen smerte kan den heller ikke fortelle sin herre og mester hvor dens svake punkter er. Det høyere utviklede menneske som maskinen blir stillet overfor på slagmarken — om nu denne befinner seg i luften, på vannet eller på jorden — finner med sin sjels og forstands krefter ut maskinens svake punkter og går til angrep mot disse.

Menneskefrykt er verre enn maskinfrykt

Hvis det er noe overraskende ved denne påstand, så måtte det være henvisningen til det sjelelige. Denne henvisning er imidlertid både riktig og viktig. Der gis intet kunstnerisk frambrakt av mennesker, som ikke har sin opprinnelse i selve menneskets sjel. Mennesket aner hurtigere enhver feil i disse kunstneriske frambringelser enn det begriper dem med sin forstand. Den som kjenner maskinens verden er klar over denne kjensgjerning; riktig nok må det medgis at bare høyere utviklede mennesker besitter denne fine sans for maskinens skrøpeligheter.

Tyskeren kjenner ingen maskinfrykt, derfor gas der heller ingen „maskinstormere“ i Tyskland. Tyskeren sønderslår maskinene bare på slagmarken, der spotter han over dem og overvinner dem, fordi han kjenner deres svakheter. En av de sterkeste festningsverker i verden var Eben-Emael i Belgia, et gigantisk maskinanlegg midt inne i fjellet og bestemt til å kunne slynge død og ødeleggelse mot de tyske grenser. Ennu den dag i dag grubler de militære fagfolk i verden over det problem, hvorledes den tyske soldat på noen dager, eller rettere sagt på noen timer brakte denne triumf av en dødbringende roboter i sin besittelse og uskadeliggjorde den. Hvem snakker nu i dag om den angivelig uovervinnelige Maginotlinje eller om Verdun?

De enfoldige kan rolig fortsette å tro på de tryllemidler med hvilke den tyske soldat angivelig skal ha overvunnet og sønderbrutt disse festningsverker. Den som virkelig forstår den menneskelige natur vil være klar over at disse solide borger og murer er brakt til fall fram for alt ved sjelelige krefter. Det mot som våger det usedvanlige, har sin rot i sjelen og ikke i temperamentet. Menneskefrykt er den ynkeligste følelse et menneske kan ha. Frykten for maskiner er bare en følge av menneskefrykten.

Folkesjel kontra massesjel

Fra gammel tid av var de europeiske filosofers arbeide rettet mot menneske-

massen. De som har studert massepsykologi vet at der ved samspill av visse almene opprørsmomenter vel kan oppstå voldsomme masseoppstander, men de vet også at disse i mange tilfelle bare blir av kort varighet. Det tyske folks oppstand mot Napoleon hadde sin rot i en felles folkesjel. Grunnlaget for utviklingen av en felles sjel i et folk er avhengig av folkets alminnelige karakteregenskaper og dets spesielle politiske forhold. Et folk er noe annet enn en masse, fordi overensstemmelsen mellom de enkelte individer i et folk ikke er begrunnet i tilfeldigheter og alminnelige sinnsbevegelser, men i slektsmessig og geografisk samfølelse.

SCHARNHORSTS GRAVSTEN. Han skapte hærreformen av 1807. Gravstenen er reist på Invalidkirkegården i Berlin av hans våpenbrødre. Innskriften lyder: Såret ved Grossgörschen. Død av dette sår i Prag den 28. juni 1813

frykten. Den store Hippolyte Taine (som på et tidlig stadium var kommet til den erkjennelse at den menneskelige natur er avhengig av rasens, miljøets og klimaets innvirkninger) erklærte sine franske landsmenn i det forrige århundre at den klassiske tyske filosofi hadde løst den europeiske tenknings oppgave for et hundreår på forhånd. Og man kan tilføye, overvinnelsen av menneskefrykten var en del av denne oppgave.

Det er fremdeles altfor lite kjent hvilken intim forbindelse den tyske filosofi hadde med de tyske stammers oppstand mot Napoleon. Det dreide seg ikke her om en oppstand av masse mot masse, men om et folks oppstand mot

En revolusjon ovenfra

På grunnlag av det tyske folks åndelige og sjelelige oppstand mot Napoleon var det at den alminnelige verneplikt ble innført i Preussen. Scharnhorst, filosofen i militæruniform, forsto at forutsetningene for alminnelig verneplikt var opphevelse av livlegenskapet, selvstyre for kommunene, frihet og eiendomsrett for bondene samt innføring av alminnelig skoleplikt.

Det første angrep mot Napoleon besto i det brede frontale angrep mot analfabetene som Scharnhorst, skapere av den store generalstab, hadde innledet. Først da der ikke lengre fantes analfabeter i Preussen, ble den alminnelige verneplikt innført i 1813.

Før man imidlertid kunde slå Napoleon, revolusjonens suverene sønn, måtte der i Preussen gjennomføres en revolusjon, som i motsetning til Frankrike måtte gjennomføres ovenfra. For å vekke folkets felles sjel, var det ikke bare nødvendig å reformere folket nedenfra, men også ovenfra. Gjennomføringen av denne revolusjon ovenfra var bare mulig fordi at Fredrik den store hadde hersket i Preussen to generasjoner tidligere, hin kronede filosof som hadde forstått at staten vilde bli det kommende europeiske menneskes skjebne. Han mente at bare i staten kunde et folks felles sjel virksomt utfolde seg, og derfor måtte man forlange at alle måtte underordne seg statens interesser. Allerede hans far, Fredrik Wilhelm I., hadde forfektet denne mening, og som kronprins måtte Fredrik gå en smertelig offergang for å gjøre farens oppfatning til sin egen overbevisning. Men å omsette denne innsikt i praksis kunde ikke skje ved hjelp av slaver. Derfor er det for menneskehetens nyere historie viktig å konstatere følgende: Tysklands militære makt og senere enhet begynner med avskaffelsen av prylestraffen i den tyske hær; i 1807 blir æren erklært å være mannstuktens grunnlag og med denne menneskeverdighetens deklarasjon begynner den prøyssiske armés nye glorie, det 19. århundre og vår tid. Forundret ser verden hvorledes den friderisianske ånd oppstår i ny glans, den opplever Napoleons fall og den ser videre hvorledes det tyske folk i de derpå følgende år forsvarer sine filosofers idéer, fryktløshetens, frihetens og ærens ånd også mot sine egne fyrster i reaksjonens tidsalder.

Hvem er redd for den stygge ulv?

Det å gå opp i staten, ha staten i seg og å gi den en levende form, det er blitt enhver tyskers dristige forsøk gjennom alle skjebnens tilskikkelser helt til våre dager. Ennu er denne prosess ikke avsluttet — for den enkelte generasjon har jo bare et kort spillerom — men deres tenkeres fryktløshet ledsager tyskeren på alle hans veier, og også slagmarkene. Aldri har den tyske ånd vegret seg for å oppta andre europeiske ånders tanker i seg, fordi den jo selv, i pakt med den hellenistiske ånd, føler europeisk. Den tyske ånd må imidlertid forkaste tilbodelsen av materien og forgudelsen av massen, og det og intet annet betyr den ødelegelsesmaskine som man i Sovjetunionen og i Amerika tenker å meie ned Europa med.

De fleste mennesker snakker om den prøyssiske militarisme på samme måte som de blinde snakker om farver. Den første prøyssiske militærmakt som rakk fra den store kurfyrste til Fredrik den store og som brøt sammen i 1806, var ennu å betegne som fyrstenes privat-sak, fra 1813 av var den imidlertid blitt folkets sak. Forskjellen er av prinsipiell art. Etter at den alminnelige verneplikt var blitt innført i Preussen, kunde man i Preussen ikke lengre kjøpe offisersstillinger og få overlatt seg regimentene: Kompanienes forvaltning ved kapteiner og regimentenes ved disses sjefer var det med et slag slutt på. Inntil da hadde det i Preussen

Fortsettes side 10

Generalfeldmarschal Walter von Reichenau

† 17. 1. 1942

Foto: Rammè

De italienske stormbåters hemmelighet

Med dette nye våpen har Italia tilføyd englenderen hårde slag . . . I Sudabukten er krysseren „York“ og tre handelsskip blitt senket, ved Malta og Gibraltar envidere talrike handelsskip, og ved Alexandria ble panserskipene „Queen Elizabeth“ og „Valiant“ senket. De første meddelelser om disse stormbåter kom fra engelsk kilde, fra generalguvernøren over Malta, Edward Jackson. Han meddelte at besetningen bare består av en mann, som styrer den framfarende båt og dens sprengladning mot fienden. Like før målet kaster han seg ut av båten. Han blir da sittende på en bitte liten gummibåt, hvormed han forsøker å redde seg . . . — Det er altså de nye våpen, som har de store suksesser? — Nei! — Her som overalt ellers gir soldatens sjel utslaget. „Signal“ har spurt en slik stormbåtsoldat. Hans ord, som også løser dette nye våpens hemmelighet, var: „Følelsen av den ubetingede hengivelse i vårt fedrelands skjebne er gått i blodet. Ingenting — ikke engang vårt liv — gjelder mer enn fedrelandets ry“

Fortsatt fra side 8

og overalt ellers var slik at man gjorde fortjente soldater eller prinser til regimentsinnehavere for derved å gi dem økonomisk støtte.

„Rouge et noir“ — og et par historier om adelen

Regimentsinnehaverne fikk av monarken et bestemt beløp for bekledning, forpleining og lønn til deres tropper. Jo sparsommeligere han var med disse penger, desto bedre sto han selv økonomisk. Dette system forplantet seg nedover. De enkelte kompanisjefer, majorer og kapteiner fikk

atter igjen av regimentsinnehaveren visse beløp, med hvilke de måtte bestribe utgiftene til forpleining og lønninger til sine mannskaper. Den som har levd noen år i denne verden kan lett forestille seg hvor meget det ble igjen til den menige mann under et slikt system; han vil også ha forståelse for den store moralske og sjelelige kraftanstrengelse som måtte til for å fjerne dette system. I det revolusjonære Frankrike kunde man lenge etter Napoleons fall kjøpe seg en offisersstilling; dette vil f. eks. enhver kjenne til som har lest Stendhals „Rouge et noir“.

Fordi det var skikk og bruk i Preussen i det forrige århundre å adle fremragende menn, fikk man i utlandet for en stor del inntrykk av at bare adelen hadde noe å si i militære saker i Preussen. General von Scharnhorst, Napoleons beseirer, som gjennomførte den berømte prøyssiske hærreform, var imidlertid en bondesønn, som først ble adle at kongen av Preussen, akkurat som også Goethe og Schiller ble adlet av sine lands fyrster. Moltkes forgjenger som sjef for den prøyssiske armés generalstab, kavalerigeneral von Reyher, var sønn av en kantor og hadde deltatt i den første del av be-

frielseskrigene som underoffiser. Først i sitt 42. år ble han opphøyet i adelsstanden. Det er bemerkelsesverdig i denne manns karriere at Reyher gjorde spranget fra underoffiser til offiser allerede i fredstid. Han besto sin offiserseksamen i 1810, men måtte vente lenge på avancement. Som regel ble en alminnelig mann den gang bare utnevnt til offiser på grunn av utvist tapperhet overfor fienden. Men Reyher ble fremmet allerede i fredstid på grunn av sine overordentlige kvalifikasjoner. Etter at han var blitt offiser, rykket han hurtig videre opp, og ved slutten av befrielseskrigene var han allerede major. Som sjef for generalstaben utbygget han denne slik at Moltke — etter hva han selv sa — bare behøvde å sette den i sving. I den nyere historie har vi et lignende eksempel i generalfeltmarsjal von Mackensen: Han var sønn av en småbonde, red som husarvaktmester i krigen 1870/71, et par år etter fredsslutningen gikk han inn i fast tjeneste i hæren og ble senere adlet. Erich Ludendorff, feltherre i verdenskrigen var av borgerlig stand.

„Fortune“ — og en tysk hemmelighet

Ved hærreformen av 1806/07 ble over 150 generaler som ikke hadde klart å bevare seg og sine tropper for skjensel, avskjediget av bondesønnen Scharnhorst; flere av dem fikk straff og der ble også fullbyrdet dødsdommer. Ingen prøysser ønsker å trekke navnene på disse ulykkelige fram av historiens mørke. Men der skal ikke megen fantasi til for å forestille seg at der står mange klangfulle adelsnavn på denne liste. I Preussen har sverdadelen gjentagne ganger måttet stå sin prøve. Den som ikke klarte det, forsvant i anonymitetens glemsel. Men de store dødes minne blir holdt i ære i den tyske hær. Scharnhorst oppløste alle regimenter som ikke hadde bestått sin prøve. De nye regimenter fikk til å begynne med bare et nummer og ble ved slutten av forrige århundre oppkalt etter de døde helter i den prøyssiske tyske armé. Fra landhærens regimenter fortsettes denne bruk helt ned til de små enheter i luftflåten og marinen. Denne skikk er tysk tradisjon. Den er et av de vidunderne som den tyske armé kan takke sin stadige kampberedhet for. Den tyske hær er vel den tradisjonsrikeste i verden. Mennesker med tradisjoner atskiller seg bevisst fra massen.

I det amerikanske tidsskrift „Fortune“ behandlet en anonym forfatter i desember 1941 spørsmålet om den amerikanske armés styrke. („Signal“ har brakt sine lesere et utdrag av denne artikkel.)

I denne bemerkelsesverdige artikkel heter det bl. a.:

„I en pressekonferanse under manøveren i Louisiana beklaget generaløyntnant Lesley Mc Nair, sjefen for generalstabens hovedkvarter, seg over at „publikum i de siste tyve år hadde holdt arméen alt for knapp“. Og det i den grad at offentligheten hadde begrenset arméens midler slik at den ikke engang var i besittelse av moderne våpen. — Så langt hadde generalen rett. Men han berørte ikke det spørsmålet om kjempemessige uttelling er nødvendige for å lære en armé moderne krigskunst, selv om den mangler

penge til manøvrer og moderne våpen. Den offentlige sparsommelighet kan ikke gjøres ansvarlig for alle misligheter. Den tyske armé lærte sine nye kampmetoder mens den måtte leve av sparsommelige bevilgninger."

Et annet sted heter det: „En USA-offiser som hadde sett den tyske armé på nært hold, erklærte utålmodig: „Vi har alle lest tusener av ord hvormed det ble forklart hvorledes panservognene eller stukas eller infanteriet eller dette eller hint var grunnen til de tyske militære suksesser. Men vi kjenner vel neppé ti ord om den tyske taktikk, ti ord som hadde hevdet at de tyske seirer hovedsakelig var en følge av deres taktikk. Tyskerne har gjentagne ganger forkynt at de ikke har noen nye våpen. Vi vet at dette er sant — de har bare ganske enkelt sammenfattet de allerede forhåndenværende våpen og brakt dem i samklang med hverandre. Med andre ord, de har anvendt en virkningsfull taktikk..."

I begynnelsen var mennesket

I den samme artikkel kommer „Fortune" til den slutning at den tyske armé er „i dag ubestridelig den beste armé i verden".

„Fortune" er selvfølgelig bare kommet inn på forskjellige eiendommeligheter ved den tyske krigføring for å påpeke manglene ved den amerikanske armé.

(Amerikanernes problem er om det kan lykkes dem å sveise deres nasjonalgarde, yrkesarméen og de til militærtjeneste nyinnkalte amerikanske borgere sammen til en slagkraftig enhet. Tidsskriftet klandrer meget tydelig den amerikanske nasjonalgarde og dens offiseres dilletantmessige karakter.) Dets bitre kritikk over den amerikanske armé kunde imidlertid ha hatt en god virkning hvis den i denne artikkelen ikke bare hadde påpekt den ene side av den tyske metode. „Fortune" behandler nemlig bare krigslæren og ikke de mennesker som anvender den.

Den idag ubestridelig beste armé i verden, altså den nuværende tyske, er jo egentlig ikke mere enn fem, seks år gammel, for det var først i 1935 at den alminnelige verneplikt atter ble innført i Tyskland. Fra 1919, da den alminnelige verneplikt måtte oppheves til 1935, da den atter ble innført, ble 16 tyske årganger uten noen som helst militær utdanning. Riktignok hadde Tyskland sin 100 000-manns-armé. Den var en utmerket førerskole og mange nye ting på det taktiske og tekniske område ble uteksperimentert i denne armé. Den kunde bevare den militære tradisjon, men ingen og vel aller minst en utenlandsk fagmann hadde tenkt seg muligheten av å gå i krig med denne 100 000-manns-armé. I sin regnskapsberetning om det polske felttog skildret Adolf Hitler hvorledes landvernsvdivisjonene hadde holdt et truet avsnitt av den tyske front mot polakenes heftige utbruddsforsøk.

Verdens beste armé — en improvisasjon

De soldater som det her er tale om, hadde vært med i verdenskrigen, var blitt innkalt ved felttogets begynnelse og hadde ikke hatt et gevær i hånden på tyve år. Vi vilde ikke oppfatte det som en ironi, hvis noen sa at den tyske

armé, i dag den beste i verden, ikke var annet enn en improvisasjon. Tenk bare på at i de seksten år hvor tyskerne måtte gi avkall på militær utdanning for sine menn, hadde Sovjet omhyggelig utdannet hver eneste årgang. Uten hensyn til disse manglende seksten årganger har tyskerne allikevel opptatt kampen mot den russiske forsvarsmakt.

Det er helt forkjert å tro at en eller annen trolldomstaktikk som man har klekket ut i et studerkammer, uten videre lot seg anvende på hvilken som helst menneskemengde. Hvor høyt enn tyskerne vurderer sin taktikk, så er de ennå mere beredt til å innrømme at deres taktikk ikke er noen vilkårlig eksportartikkel. Den er utviklet for de mennesker som skal og må anvende den. Det er således mennesket som er denne taktikkens hemmelighet — følgelig det tyske menneske — og en av dette menneskes hemmeligheter er dets tradisjon. Og den er frodigere enn de berømte engelske gressplener.

Tradisjonen kan vel pleies, men den kan ikke skapes på en kunstig måte.

I den tyske 100 000-manns-armé av 1920 og også i det tyske politi fantes der de såkalte tradisjonskompanier. Det var kompanier som alle andre, bare med den lille forskjell at de hadde til oppgave å pleie minnet om en tidligere berømt militær-enhet i den tyske historie. Herunder var intet fortjenstfullt regiment blitt glemt. Erindringsgjensstander, de gamle våpen, faner, uniformer og bilder om den ble oppbevart i kompanienes kaserner. Likeledes holdt man de gamle skikker vedlike som minnet om de gamle glørrike enheter, ikke nettopp maskerader, men ganske nøkterne ting. Man ser ofte, for å nevne et eksempel, på trøyeermet til de tyske soldater et smalt bånd med en innbrodert innskrift. Disse bånd betyr at innehaveren hører til en bestemt troppeavdeling. I de fleste tilfelle er troppeavdelingens navn et tradisjonsnavn. Det gis således et lyseblått bånd, det er Gibraltarmerket. Det kompani som bærer dette, forbinder dermed erindringen om hint regiment som engang stormet et berg i nærheten av Gibraltar. På grunn av denne bedrift ble regimentet den gang dekorert og for at erindringen herom ikke skal gå tapt, bærer man ennå hundre år senere det blå bånd. I instruksjonstimen blir regimentets historie lagt de menn på hjertet som nu representerer regimentet. Nesten ethvert tysk regiment har sin egen marsjmusikk og herunder finner man musikk av sjelden skjønnhet, som f. eks. „Der Dessauer Marsch", et italiensk musikstykke fra det attende århundre som klang til ære for de prøyssiske heltebedrifter ved Turin. Infanteriregiment nr. 9 bevarer erindringen om den gamle Dessauers regiment og har derfor rett til å spille Dessauermarsjen som sin egen marsj.

Vaktstuen på „Bahnhof Friedrichstrasse"

Nedskriveren av disse linjer var i 1939 skytter i det 13. kompani av et infanteriregiment som var oppstillet som reserveregiment for infanteriregi-

JAGENDE FLAMME. Den nye art anvendelse av kjente våpen skaffer den tyske soldat stadig framgang. Hans oppdragelse sjalter ut ordet „umulig"

DEN LEVENDE BRO. Den eldgamle idé om samurais ridderkap, idéen om selvoppofrelse for fedrelandet, er levende i hver eneste japansk soldat

ment nr. 67. Dette kompani hadde å skjøtte om de tidligere garderegiment nr. 3 og 4's tradisjon. Infanteriregiment nr. 67 var rykket ut mot Polen. Det 13. kompani av reserveregimentet overtok dermed også tradisjonspleien av garderegimentene nr. 3 og 4. Hvorledes går dette for seg?

I tiden fra før den første verdenskrig og til 1918 hadde det 3. og 4. garderegiment en vaktstue på jernbanestasjonen Friedrichstrasse i Berlin, der som bekjent ligger midt i byen. I overensstemmelse med tradisjonen overtok altså det 13. kompani av regiment nr. 67 dette vaktsted.

Kasernen til regiment nr. 67 ligger i en av Berlins vestlige forsteder. Også reserveregimentet tok denne kaserne i bruk. For å komme fram til sin vaktstue på jernbanestasjonen i Friedrichstrasse måtte altså kompaniets soldater først marsjere et stykke vei og så reise med jernbanen en halv times tid. Det var en lang vei. Det vilde ha vært mere praktisk å la vaktjenesten utføre av en troppeavdeling som lå i kaserne i Berlins sentrum. Men tanken på tradisjonen har intet med praktiske overveielser å gjøre. De menn som måtte tilbakelegge den lange vei til sitt vaktlokale, skulde nettopp innprente seg den tanke at du gjør dette og du står her for at erindringen om det navn-

leve videre i flyvåpenet som et tradisjonelt begrep, for allerede nu, så få måneder etter hans død, fins der en „jagereskadre Mølders“. I det unge luftvåpen er visse taktiske manøvrer oppkalt etter deres oppfinnere, således gis der f. eks. en „Immelmannturn“. (Immelmann var en de store kampflyvere i verdenskrigen.) Enhver framtidig kampflyver lærer i den taktiske undervisning at grunnlagene for angrepet er uttenkt av jagerflyverne von Boelcke og Richthofen — de to kjente flyvere fra verdenskrigen — og at de ennå besitter sin gyldighet.

Weddigen og Bonte

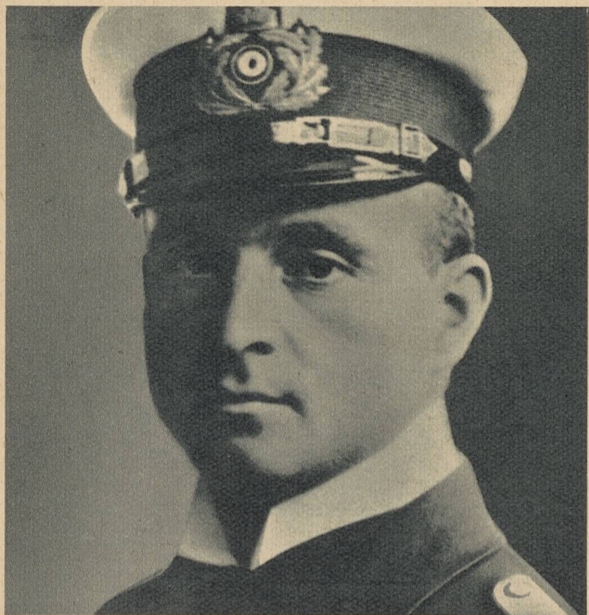
De tyske undervannsbåt-flotiljer er likeledes oppkalt etter u-båtsheiter fra

ligere offiserer i den tyske forsvarsmakt under monarkiet, som etter gjeninnføringen av den alminnelige verneplikt ble aktive igjen, for det annet offiserene av 100 000-manns-arméen, for det tredje de til offiserer forfremmede underoffiserer av denne og av den nye armé, og for det fjerde de helt nye, unge offiserer. Alle disse fire variasjoner danner allikevel en homogen offiserstand. Her er der ikke tale om rivninger og motsetninger, eller om noen kløft som det f. eks. fantes i den franske armé i 1870/71 mellom de såkalte troupiers og de akademisk utdannede offiserer. Den fornemste type er den tidligere offiser i den gamle hær. Disse menn som siden 1918 har vært løst fra sin ed og som siden har

Da Fredrik den store før slaget ved Rossbach stilte samtlige ryttere under kommando av den yngste, nettopp fremmede generalmajor v. Seydlitz, om enskjønt kavalerigeneraler som var dobbelt så gamle som han, derved ble hans underordnede, forsamlet Seydlitz sine generaler og holdt følgende tale til dem: „Mine herrer, jeg adlyder kongen, dere adlyder meg!“ Dermed var alle ansiennitets- og rangsspørsmål avgjort.

Den tyske taktikk-synålssystemet

Fra høsten 1939 til våren 1942 er det i den tyske forsvarsmakt falt mer enn 26 generaler for fiendens kuler. Hvor er den armé i verden som kan si det samme om seg? Disse menn falt, fordi

OTTO WEDDIGEN, som i 1915 ikke vendte tilbake fra tokt mot fienden, var grunnleggeren av det tyske ubåtvåpens ry

KOMMODORE BONTE, fører for de tyske destroyere ved Narvik april 1940. Han falt i denne heroiske kamp mot en britisk overmakt

WERNER MÖLDERS, den dyktigste jaktflyver, seierherre i 115 luftslag, fant flyverdøden den 22. november 1941 som inspektør for sitt våpen

kundige garderegiment nr. 3 og 4 ikke skal bli utslettet.

Tradisjonspleien er en sjelelig tjeneste

Det vilde ikke lønne seg å ofre så megen tid og rom på skildringen av en i og for seg så ubetydelig omstendighet, hvis ikke denne skildring kunde godtgjøre at pleien av tradisjonens idé i den tyske hær er en omhyggelig overveiet sjelelig tjeneste.

Folkets sjelelige fellesskap gjenspeiler seg i forsvarsmaktens sjelelige fellesskap. Dette sjelelige fellesskap lever ikke bare av nutidens aktuelle impulser, men det har også en kraftkilde i fortidens historie. Om en kanonér av 1933 vet at hans batteri avfyrt det første skudd under Fredrik den store i slaget ved Torgau, så hindrer ikke denne viten ham i f. eks. å betjene seg av de mest hypermoderne midler, men det gjør ham nettopp til et moderne menneske, som er seg sin oppgave bevisst, da han jo vet at det står mange døde bak ham.

Denne tradisjonens ånd omfatter også de mest moderne tyske våpen. Således fører våre flyveres jagereskadrer navnene på flyhelter fra verdenskrigen. Major Wick, den falne flyhelt fra Kanalslagene i 1940, var kommandør for „jagereskadren Richthofen“. Mølders, den største av alle jagerflyvere, vil

den første verdenskrig, som f. eks. u-båtsflotiljen Weddigen. Otto Weddigen var den unge u-båtskommandant som i 1914, da ennå ingen trodde på u-båtenes makt, senket tre engelske krigsskip i løpet av få minutter. Der finnes ingen tysk destroyer som er døpt med et mytologisk eller kvinnelig navn, slik som det ofte er tilfelle i den engelske flåte. Hver enkelt av disse små båter bevarer erindringen om en tapper kommandør fra verdenskrigen. Under sjøkrigen ved den norske kyst døde kommodore Bonte heltedøden. Han slo engelskmennenes angrep tilbake. Et flåteforband bærer nu hans navn.

Med kjennskap til slike kjensgjerninger begynner man kanskje å forstå, hvorfor det ikke betydde noen risiko for tyskerne før utbruddet av denne krig å „improvisere“ en armé, sammensatt av alle årsklasser, av øvde soldater og av uøvde, av verdenskrigs-veteraner og av ynglinger. I Amerika er aldersgrensen for en løytnant 30 år. I den tyske forsvarsmakt fins der løytnanter som er 45 år gamle. Det kommer dem til gode at de har vært med i den første verdenskrig og at de allikevel har bevart den legemlige og åndelig elastisitet som er nødvendig i denne krig.

Her blir skjebnens hjul dreiet tilbake

I den tyske forsvarsmakt gis der fire slags offiserer. For det første, de tid-

måttet gå over i borgerlige stillinger; har jo aldri tapt sin interesse for det militære. Uten håp, og i uvisshet om Tyskland i deres levetid ennå en gang vilde få en armé igjen, drev de på med sin militære utdannelse, i hvert fall med lektyre. De holdt den åndelige kontakt vedlike, og nu står de som modne, livserfarne menn atter på de poster som de den gang hadde måttet forlate. Hvor ofte hører man ikke av menn i deres beste alder dette hjertesukk: Å, hvis jeg ennå en gang fikk begynne igjen som femogtyveåring og var så klok som i dag! De tyske offiserer fra verdenskrigen som nu er i aktiv tjeneste igjen, er i en slik situasjon. De har en omfattende livserfaring bak seg og utstyrt med denne erfaring får de ennå en gang anledning til å utføre et ungdommens verk. Hvor forekommer det ellers i verden at skjebnen dreier hjulet tilbake og føyer den modne forstand til det ungdommelige hjerte?

I spissen for de tyske tropper kjemper generaler av alle aldre — ofte med våpen i hånd. En oberstløytnant på 30 år og en løytnant på 45 er riktignok en eiendommelig motsetning, men den hindrer hverken kampens avvikling eller disiplinens opprettholdelse. I Tyskland er en general på knapt 40 år rett og slett en general og ikke bare en dekorasjon. På grunn av tradisjonen vet den tyske soldat at i enhver rangsklasse står nøyaktig den riktige mann.

det i den tyske forsvarsmakt ikke fines noen hærførere som ikke stadig setter livet inn. Her ligger hemmeligheten ved den tyske taktikk klart i dagen, nemlig at den beste mann går i spissen når det gjelder avgjørende kamper. En av de første feltmarsjaler i den prøyssiske armé — under den Store Kurfyrste — var Derfflinger. Man sa om ham at han opprinnelig var skredder og når man foreholdt ham dette, slo han på sin kårde og sa: „Dette er mitt metermål!“ Og for nu å forklare den tyske taktikk med et eksempel fra skredderhåndverket, så er den tyske offiser hånden som fører synålen — nemlig troppeavdelingen — gjennom tøyen — nemlig fienden. Hånden må være overalt, den må i ethvert fall sikkert være på den andre siden av tøyen, altså helt framme ved fronten, når det gjelder å føre synålen ordentlig gjennom tøyen. Dette er hemmeligheten ved den tyske taktikk og dens suksesser. Enhver kan gjøre bruk av den. Han må imidlertid huske på at enhver tysker allerede som skolegutt har lest, den gripende setning, hvormed Fredrik den store gjorde opp fasiten for seieren ved Prag: „Prøyssernes tap beløp seg til atten tusen mann, foruten feltmarsjal von Schwerin som alene betydde mer enn ti tusen mann.“ Disse knappe ord er det kongelige minnesmerke over den 73-årige marsjal som med fanen i hånden, gjennomboret av 5 kuler, døde heltedøden som et eksempel for de prøyssiske generaler.

Fortsettes i neste nummer

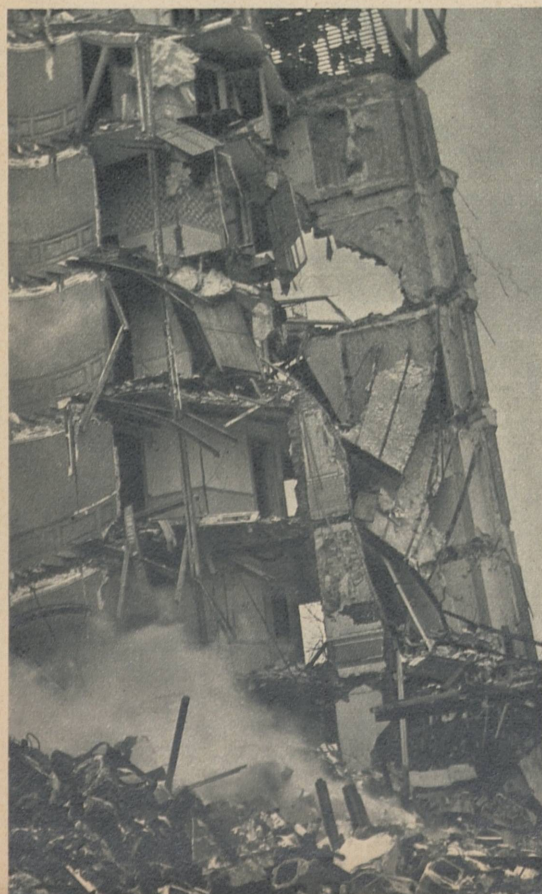

De kom igjen...

Dunkerque, i slutten av mai
1940, etter englendernes flukt

Paris, i midten av mars 1942, et-
ter det engelske bombeangrep

Gjennombruddet Midt inne i fiendens piggrådsperringer ligger fortroppen. Splinter hviner og kuler piper gjennom luften, — innimellom slår granatene brakende ned, — en flammekaster hvisler. For alle tilfellers skyld griper kameraten etter handgranaten. Mannen med piggrådsaksen må bevare hodet kaldt og arbeide — klipp — klippklipp — klipp — ikke et snitt for meget og intet for lite. Alene største konsentrasjon er ensbetydende med den største hurtighet. Bare slik kommer gjennombrudd etter gjennombrudd i stand

Overgangen I de minuttene det varer å sette over en elv føler hver mann i stormbåten hvordan han nå helt er overgitt sin skjebne. Den står ved siden av ham i båten. Her finnes det intet tre og ingen sten, ingen busk, ingen dekning, — og Ruslands elver er brede. Oppreist i vinden står mannen overfor fienden. Nå blir regimenters og armeers skjebner bestemt, av dette avhenger slagets utfall. Ved denne aksjon blir Europas framtid beseglet

DE SNAKKER IKKE OM DET

I brennpunktet
for angrepene

Foto:
PK. Krigskorrespondent
Kirchhoff

Skogkamp Lumsk er skogen for de framrykkende tropper, og lumsk er fienden som ligger gjemt der inne. Skumringen forandrer alt levende og hvisker ut alle konturer. Miner er gravet ned ved trestubbene. Fra bakhold oppe i trærne sikter fiendtlige skyttere på deg. I det utdøde krattet lurere bunkere, fra dalsenkningen fyrer maskingeværene løs, gjennom ungskogen bryter panservognene, mange ganger brenner skogen. — Vanskelig er gjennombruddet, nerveoppslitende er det å sette over elven, men bitter er skogkampen. — Så gjerne som soldatene ellers forteller, om slike kamper snakker de ikke

Hva tre sovjetrussiske soldater skrev fra fronten til sine hjem ved Volga

1. "Vi har ingen god dag og ingen gode netter mer, det er kaldt og det snør meget. Vi ble edfestet allerede etter tre ukers forløp, mens dei ellers tar tre måneder før man blir tatt i ed. Vi ligger stadig under ild, tyskeren skyter ustanselig. Fire- og femetasjes hus styrter sammen og vi må ofte hente folk fram av ruinene. Livet henger i en tråd, antageligvis kommer jeg ikke til å leve stort lengre. Fienden er 15 kilometer vekk fra oss, alle veier er avskåret. Vi har 600 gram brød å leve av. Veiene er sperret for tilførsler. Mitt liv vil sikkert finne sin ende her. Mer kan jeg ikke skrive, ellers vil ikke brevet komme fram."

2. „Hver dag ankommer der sårede, deriblant også folk med forfrysninger. Jeg vil snart bli sendt til fronten. Hvis jeg bare kom dit sammen med en venn, uten en venn er man ille stedt. Russerne lar de sårede bli igjen på slagmarken og hjelper ikke hverandre."

3. „Leningrad er innesluttet av tyskerne; man kan ikke slippe ut noen steds. Sannsynligvis vil de ta Moskva også. De vil ikke slå seg til ro, før de har tatt disse to byene. Så snart tyskerne har besatt disse byene vil Japan også begynne krigen. Da kan man ikke lengre ha håp om å komme fra det med livet, for man kan jo ikke kjempe med disse makter, når man selv bare har stenger i hendene."

Handwritten letters and notes:
 Д.С.С.Р. Сталина
 Т.А.С.С.Р.
 Будемоми роэона
 п/о мобосални
 дёрёвнэ кичэ
 паучни чн
 унн
 Чувашской АССР.
 ст. Канаш
 Цивильского района
 п/о Митоговскому
 дер. Атауш-Кассы
 п/о Чебоксарам

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

Серия "К" "4"
 Литер " " " "

Ст. делопроизводитель [Signature]

Пункт отправления <u>Кув</u>	Пункт назначения <u>Ленинград</u>
К описи № <u>ЧССР</u>	К описи № _____
Порядок № _____	Порядок № _____

РАСПИСКА

Пакет серии "К" из гор. Чебоксар за № 4/12427
 исходящий из Кув ЧССР
 в адрес наг. 2 Снежинск гор. Чув
 в исправной упаковке " " " " 19__ г.
 получил: лично адресат _____

М. П. По доверенности № _____

Примечание: Подпись учинять разборчиво, и заверять мастичной печатью. При повреждении оболочки или печати—проверить содержимое в присутствии сдатчика, оформляя результат пометкой на обороте сего.

сзд по Ленинград обл.

№ 4/12427

Гор. Чебоксары, НКВД Чувашской республики

De sorte GPU.-segl betyr døden

... og dette var svaret:

„ET MAKSIMUM AV SOSIALISTISK BESKYTTELSE“

I neste nummer bringer „Signal“ et utdrag av en sovjetrussisk majors dagbok, som ble tatt som bytte sammen med dette omslag

FOTOGRAFI AV BRE-VET FRA GPU som nu heter UKWS (Folkekommissariatet for interne anliggender) „Vidlagt sender jeg Dem fire dokumenter „K“ med dertil hørende memoranda til videreføring til GPU's organer for operativ benyttelse“. Så står det i dette brev

De tre sovjetiske soldaterbrev som er avbildet på venstre side nådde ikke fram til adressatene. GPU-sensuren på bestemmelsesstedet har åpnet dem og funnet innholdet kriminelt og har overgitt saken til GPU til likvidering. Dette foregikk langt borte i østen ved Volga, i et landområde hvor man snakker et tatar språk, tsjuvakisk. De tre brevene var skrevet på tsjuvakisk og GPU i Tsjeboksary måtte oversette dem for å kunne gi innholdet videre. På samme tid som de tre soldatene blir drevet stadig nærmere de tyske stillinger, går en blå konvolutt med deres brev til hjemmene, fra Volga tilbake til deres frontavsnitt. Den er

adressert til sjefen for den 2. særlige avdeling av GPU i Leningrad og har nr. 4/12427. „Absolutt hemmelig“ står det trykt på den. Det betyr døden for dem.

Brevene har for annen gang ikke nådd fram til adressaten. Det blå omslag er sammen med mange andre papirer falt i tyske hender. De tre soldaterbrevene i GPU-konvolutten avslører elendigheten ved den russiske front. Brevet fra GPU åpenbarer denne institusjons umenneskelige grusomhet. Brevskriverne skal bli tilstått „et maksimum av sosialistisk beskyttelse“, en dødsdom avfattet i en byråkratisk bøddekastes kansellistil.

30-н. я. АССР Республики
Ведьтэ Халх Комиссар ЧТБ
Народный Комисариат
Внутренних Дел
Чувашской АССР

Сов. Секретно.

Ген. спецотдела ЧТБД Чувашской АССР

гор. Ленинград

18 декабря 1941
№ 4/12427

При этом направляю "4" документа " " с меморандумом для передачи органам ЧТБД соответствующих п/яц. на оперативное использование.

Приложение: по тексту.

Ген. спецотдела ЧТБД Чувашской АССР
ст. лейтенант Госбезопасности
СЕМЬЗОВ

ETTER TILFANGETAGELSEN. De kjem-
pet for England, ble nettopp tatt til fange, og blir
nu undersøkt etter våpen av italienske soldater

AFRIKA — POLARKRETSEN — SYDØST-ASIA

PK.-fotos: Krigskorrespondent Eitel-Lange (1)
Luca (1) Foto Japan

KAMP I JUNGELEN. Ja-
panske soldater, mestere i å
utnytte terrenget, går til an-
grip i det sumpete terrenget

EN ENGLENDER OVER
FJORDEN. Tyske alpe-
jegere beskytter fra en ferje
et britisk oppklaringsfly

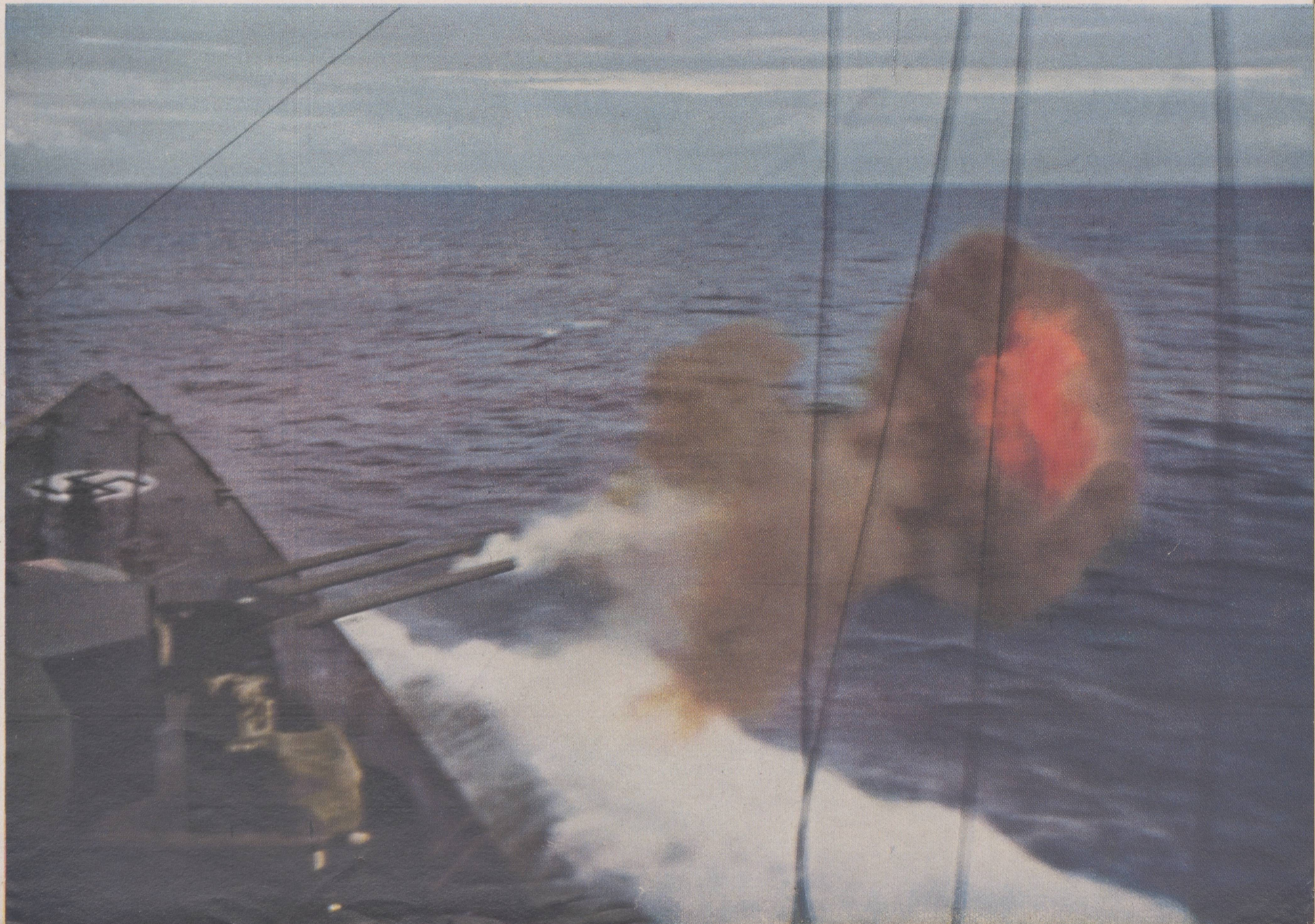

TYSKE KRIGSSKIP BANKER PÅ ENGLANDS DØR

De tyske slagskip „Scharnhorst“ og „Gneisenau“, — av den engelske presse meldt syv ganger senket eller hårdt beskadiget — passerer sammen med den tunge krysser „Prins Eugen“ under beskyttelse av sikringsstridskrefter den 12. februar 1942 stredet ved Dover-Calais

De tunge kanoner på „Prins Eugen“ taler. De holder Dovers kystbatterier i sjakk. På de følgende sider skildrer „Signal“ enkelthetene fra denne fart, som kan være et eksempel av stor betydning for framtiden

ENKELTHETENE FRA DØGNFARTEN

1. fase: Ennu i januar måned har engelske flyvere kastet flyblad på fransk ned ved Frankrikes kyst. Disse flyblad forkynte bombardering og alvorlig beskadigelse av de tre skip „Scharnhorst“, „Gneisenau“ og „Prins Eugen“. Den 12. februar kom de tre samme skip fra en havn på Atlanterhavskysten og dro inn i Kanalens farvann, for å framvinge gjennomfarten. Eskadren står under kommando av viseadmiral Ciliax. Destroyere, torpedobåter og hurtigbåter ligger rundt de store skip og sikrer dem langt forut og til sidene. Henimot klokken 11 om morgenen kommer en engelsk flyver til syne. Han flyr mot eskadren, forsøker seg med sin mitraljøs. Så jager han tilbake med sin melding

3. fase: Eskadren har allerede latt den engelske kyst bak seg. Først nu setter det engelske luftvåpen inn med angrep på de tyske skip. Angrepet ender uten resultat. 63 fly blir skutt ned av skipsluftvernet og de tyske jagerfly. Tre engelske destroyere, som våger seg i nærheten av eskadren, blir senket. Engelske kommandokontorer har avfattet rettferdiggjørende beretninger om sitt uhell. Av disse framgår det at 1200 engelske fly har vært satt inn, jagerfly, bombefly og torpedofly — at et slikt tysk framstøt ble ventet og at planer for et slikt tilfelle var forberedt. Beviskraften av den tyske gjennomfart er desto større

2. fase: Det smaleste sted mellom Calais og Dover blir nådd klokken 1 middag. Det er klar sikt. Englands store time skulde nu være der. En eskadre av engelske hurtigbåter nærmer seg virkelig fra nord de tyske skip. Den blir straks trengt tilbake av tyske hurtigbåter. Samtidig begynner fjernkamp-kanonene ved Dover skytingen. Men i samme øyeblikk setter forsvaret fra de tyske våpen inn: bølge på bølge av tyske kampfly flyr over de engelske batterier og kaster bomber. De tyske kystbatterier skyter igjen. De engelske skudd er unøyaktige inn: iktet, de ligger for kort; og så blir det mindre av dem. Og da er den tyske eskadre allerede gått ut av deres rekkevidde. Churchill beklaget i Underhuset den 17. februar det manglende samarbeid mellom luftvåpen, artilleri og marine og lovet en inngående undersøkelse av tilfellet. For sent!

4. fase: Nu befinner de tyske skip seg i tyske farvann. Ingen av dem mangler. England spør imidlertid: I hele seks timer dro de tyske skip gjennom Kanalen, og først etterat de har tilbakelagt 400 mil, blir de angrepet? Hvorfor er det mulig? Da japanerne angrep og senket de britiske slagskip foran Malakka, var disse skip iallfall 700 kilometer borte fra sin basis. Men dro de tyske skip ikke innen rekkevidde av de engelske kystbatterier? Dro de ikke i Kanalens „hellige“ farvann? Hva skal det bety? — Tyske krigsskip banket på Englands dør

Romeria del Rocio. Til fots, på eselryggen og i oksekjerrer er pilgrimmene valfartet til den lille andalusiske by. De har tatt på sig sine vakreste drakter, for bare en gang om året lokker folkefesten med sang, dans og muntert liv

Ksar es Souk ligger ved randen av Atlas og ved randen av Sahara. Fjell og ørken møtes her uten overgang. Hvor det ene slutter, begynner det andre. Nu har jo også ørkenen sine fjell, og Hogarfjellene med høyder over 2000 meter ligger i hjertet av Sahara. Men Atlas er ikke noe ørkenfjell, tvertimot det er fjell mot ørkenen. Og derved har Ksar es Souks beliggenhet en særlig charme.

Venner av romantikk og oldtidsminner vil si: men det er også alt, for bortsett fra noen ubetydelige berberlandsbyer som hører til stedet, er Ksar es Souk en helt ny by, man kan si en amerikansk. Etter byplanen kunde den like godt ligge i Texas eller Arizona. Gatene er like så rektangulære og husene bygget sammen i fullstendig ens og like store blokker. Franskmenne har imidlertid unngått den feil som amerikanerne har begått overalt, å plante en stil og en arkitektur inn i et landskap hvor de med den beste vilje ikke passer, såfremt man da med „Wild West“s bølgeblikkbarakker og treboder overhodet kan tale om stil og arkitektur.

Franskmennene har nesten overalt i troskap mot Lyauteys vilje bevart den marokkanske stil og tilpasset sine nybygg til den. Derfor sjenerer ikke Ksar es Souks amerikanske byplan, så meget mere som det ved byggingen av den dreide seg om et rent formålstjenlig anlegg, en sterk militærpost, som mot syd skulde sikre det av franskmennene besatte område mot det marokkanske Saharas stammer.

Denne sikring var nødvendig like til den siste tid. De siste kamper ble avsluttet først i 1934. Under disse spilte Ksar es Souk en viktig rolle som etappe og ryggstø. Idag er en sterk garnison overflødig, og dermed har stedet mistet meget av sin betydning. De rette gatene som skjærer hverandre i rett vinkel og som alle snart ender i ørkensanden, virker en smule utdødde og forlatte. Alle hus, alle like store, rødmalte og smykket med de samme takkete brystvern, ser ut som de er tatt ut av byggeklosskassen. Til tross herfor er der noe sympatisk ved hele anlegget. Det er hensiktsmessig, romslig og slett ikke uskjønt med hovedplass, moské og souk, den typiske marokkanske torvplass med dens hvelvinger og bueganger. Men kanskje virker det hele så hjemlig bare på den som kjenner de amerikanske eller australske ørkenbyer med deres avskyelige bølgeblikkbarakker.

Alle gater i Ksar es Souk ender som sagt i ørkenen. Men ørkenen er her ikke sand, men stein. Den består av faste plataer, dekket med småstein. Å anlegge kjørebane her er derfor en bagatell. Man behøver bare å rydde steinene litt ut av veien. Setter man så opp i passende avstand små steinpyramider for å ha markert veien også ved usiktbart vær, så er ørkenbilveien ferdig, og man kan uten videre befare den i hundrekilometers fart.

Vi suste endog med 120 kilometers fart sydover, over en fast, helt flat slette, uten en busk eller et strå, uten en eneste forhøining. Desto større var min overraskelse da jorden plutselig åpnet seg bare få meter til siden for vognen vår. Der åpnet seg en kløft. Fjellmurer som glødet i rødt, stupte

BARAKA

Hvor Atlas og Sahara møtes

AV COLIN ROSS

loddrett ned i dypet hvor det lyste grønt. I millionårig arbeide hadde Ziz, som bryter gjennom Atlaskjeden ved Ksar es Souk, skåret en canyon i plataet hvor en oase strekker seg på bunnen langs elven. Veien vår gikk langs kanten av denne canyon, og det var stadig et nytt under når den atter åpnet seg og oasens grønne lyste opp av det røde fjellet. Derpå skrånnet veien og gikk i sving ned til oasen.

Tafilalet er urgammel og kjempestor. Den er en av de største, om ikke den største oase i Sahara, 18 kilometer lang og 4 til 16 kilometer bred. Engang skal den ha vært bebodd av 100.000 mennesker. I alle fall var Sidjil-massa i hjertet av oasen en betydelig by, rival til Fez og Marakesch. Ait Attas berberstamme ødela den til grunnen så der ikke ble sten tilbake på sten.

Den ble ikke bygget opp igjen, skjønt alauitenes nu regjerende dynasti stammer fra den. Men der oppsto andre byer som Erfoud og Risani.

I desember 1917 besatte de franske tropper Tafilalet, men måtte rømme den igjen allerede i september året etter under presset av Ait Atta. En marokkansk frihetsforkjemper Belkacem bemektiget seg herredømmet. Han knyttet forbindelse med Abd el Krim slik at franskmennene samtidig i nord og syd var truet fra Marokko.

Først i 1932 lyktes det franskmennene atter å besette Tafilalet. Belkacem residerte i en borg innenfor Risani da det natten til 15. januar lyktes general Giraud å trenge inn i oasen med motoriserte tropper. Hans batterier bombarderte Belkacems kasbah, og klokken 11 lyktes stormen. Da natten kom, var hele oasen rensket for fiender, det vil si oasen, men ikke de beskyttende fjell som Belkacem trakk seg tilbake til.

Franskmennene hadde imidlertid viktigere ting fore til å begynne med enn å følge etter ham dit. Risani var i en trøstesløs tilstand, markene ustelte, vanningskanalene forfalne, kvinner og barn sultedøden nær. Dertil raste epidemier blant berberne.

Henri de Bournazel, den første franske kontrollør, hadde hendene fulle. Et sykehus ble bygget, innfødte tropper, som var hentet fra Ksar es Souk, satte i stand vanningskanalene, og gater ble bygget. Barnas kinn ble røde, berberkvinnene kunde atter puste fritt uten å måtte frykte plyndringer hver dag eller time. Bournazel red på en snehvit hest gjennom Risanis trange gater, og kvinner, barn og menn skyndte seg fram for å hilse sin „røde rytter“ som skaffet dem ro og orden.

Tilnavnet „den røde rytter“ skyldtes spahioffiserenes røde galauniform, som Bournazel bar ikke bare under paraden som sine kamerater, men alltid og ved ethvert høve, også i kamp. Under operasjonene i Midt-Atlas så general

Poeymirau i spissen for de framstormende tropper midt under det forbitrede slag ved El Mers en spahioffiser i den lysende røde paradeuniform. Full av beundring over hans taperhet, men samtidig irritert over en så straffverdigg lettsindighet sendte han om kvelden bud etter ham og gikk straks løs på ham:

„Har De vært lenge i Marokko“

„Ett år, hr. general.“

„Og De har ennå ikke forstått at det helt enkelt er idiotisk å kjempe i et sådant antrekk! Gjør De det for å blære Dem eller av uvitenhet?“

„Hverken av den ene eller annen grunn, hr. general. Mine menn kjemper meget bedre når de ser meg i dette antrekket. Det gir dem mot. Og det er min røde dolman de slutter seg om i de heteste kamper!“

Generalens uvilje ga seg. Han innstilte Bournazel til Æreslegionen, og den unge spahioffiser fikk bære sin røde uniform også under resten av felttoget. Den gjorde ham berømt hos venn og fiende og... usårlig. „Han er usårlig“, sa de overtroiske berbere. „Den som skyter på ham, rammes av den samme kule.“

Og de skjøt ikke på ham. Under kampene mot Abd el Krim stormet Bournazel en av rifkabylenes stillinger. Spahioffiseren står høyt oppreist på brystvernet. Hans røde uniform stikker lysende av mot den blå himmel. Få skritt borte ligger en av forsvarerne bak en klippeblokk med geværet i anlegg. Men han fyrer ikke av. Han vet om den „baraka“, det trolleri som lar den skytter, som våger å skyte på den „usårlige“, rammes av sin egen kule.

Marokkokrigen bryter ut i 1934 på ny og for siste gang. Belkacem og hans folk stormer stadig fram fra Sarrhos utilgjengelige klippeøde. Det gjelder å beskytte Tafilalet mot dem og rense Marokko endelig for de siste opprørere.

Bournazel drar med lett hjerte i det nye felttog. Men da hans nuværende sjef, general Gireaud, ser ham rykke ut i rød dolman, gir han ham ordre til å ta den av og bære khaki som alle andre offiserer. Bournazel adlyder, men allerede under den første trefning rammes han av en kule. Såret viser seg å være dødelig. Døende sier Bournazel: „Det er min egen skyld. Jeg drepte min baraka.“

Offiseren som forteller meg denne historie, bærer likeledes spahienes røde galauniform. Vi står foran Bournazels byste i den indre gård i Belkacems kasbah, som han var med å storme da den skarlagensrøde våpenkjole ennå beskyttet ham. Man har latt kasbah' en til det marokkanske Saharas siste uavhengighetshelt være som den var, med alle ødeleggelsene etter beskyttingen. Bak Bournazels byste hever seg tårnhuset til det tidligere harem. Granatene

har blottlagt gemakkene. Man ser mosaikkene i rommene til favorittinnen og bjelkeverket i det utskårne tak.

Spahioffiseren i den røde uniformsjakke hever hånden til luen og hilser foran bysten til den falne kamerat, som ble helt og hvis historie ble legende.

Hva rører der seg mon i hans sjel? Han kjempet i siste krig mot Tyskland. Han opplevde sammenbruddet og er nu forbindelsesoffiser ved den tyske kontrollkomisjon som på grunnlag av våpenstillstandsoverenskomsten overvåker den effektive styrke og rustningsgraden til den franske armé i Marokko.

Foran porten til den marokkanske frihetshelt Belkacems kasbah holder en goumier, en innfødt rytter, og våre hester som skal føre oss ut i Sahara. Kanskje kjempet han engang som mange av sin stamme mot Trikoloren, som han nu tjener under. Hva tenker han mon på? Hans øyne lyste opp, da han hørte at vi var tyskere. Men kanskje hørte også han til de marokkanske divisjoner, som i verdenskrigen, som i siste krig kjempet med sådan dødsforakt mot oss enskjønt kampen i hans fedreland mot de franske innbrytere var i full gang eller nylig avsluttet.

Spørsmål som man ikke finner noe svar på. Og søker man videre etter de siste grunnlag for forholdet mellom vesterland og østerland, kors og halvmåne, forholdet mellom profetens disipler, som fysisk og åndelig ennå lever i Middelalderen og oss, det tyvende århundres europeere, så støter man på like så mange problemer som man forgjeves søker å finne løsningen på.

Vi er her i de egner hvor Atlas og Sahara møtes. Men møtes de virkelig? Forblir de ikke i evighet i motsetning til hverandre? Og er ikke det samme tilfelle med dette lands spørsmål og problemer? Er det kanskje charmen ved livet at det blir oss skyldig løsningen?

Spahioffiseren stiger til hest. Berberhingsten danser nervøst under rytteren. Foran oss åpner den uendelige ørken seg.

For våre fedre var Sahara ennå en uutgrunnet gåte. Idag er den utforsket, overvunnet. Flyet suser henover den, bilen krysser gjennom den, det gjør snart også skinnesporene. Kjenner vi derfor dens siste hemmeligheter?

Men må der absolutt finnes svar på alle spørsmål? Løsninger for problemer? Hva sa Lyautey: „Hvordan pokker kommer du her og biller deg inn at en innberetning noen sinne har brakt noe resultat eller et spørsmål funnet sin løsning?“ Og løste ikke allikevel nettopp Lyautey det som tilsynelatende var uløselig idet han i løpet av få år brakte orden i et land som gjennom århundrer var henfallen til anarki og kaos, idet han førte muselmaner og kristne, der ingen steder som nettopp her hadde levet i et tradisjonelt, gjensidig dødsfiendskap, sammen til felles arbeide og felles styre? Og skaper ikke idag en større personlighet, i det Europa som hittil har vært opprevet av de enkelte nasjoners hat og rivalisering, et større verk for et nytt fredens Europa?

Vi har forlenget nådd ut i ørkenen. Ergs uhyggelige hvite høydetrage dukker opp foran oss, Saharas vandrende sanddyner, mens Atlas' hvite snøkammer synker langsomt bak oss.

For å lære hverandre bedre å kjenne

Feldwebelen fra Légion des Volontaires Française: „Du er fra Baiern, kamerat... si meg, — har du en kjæreste der?“

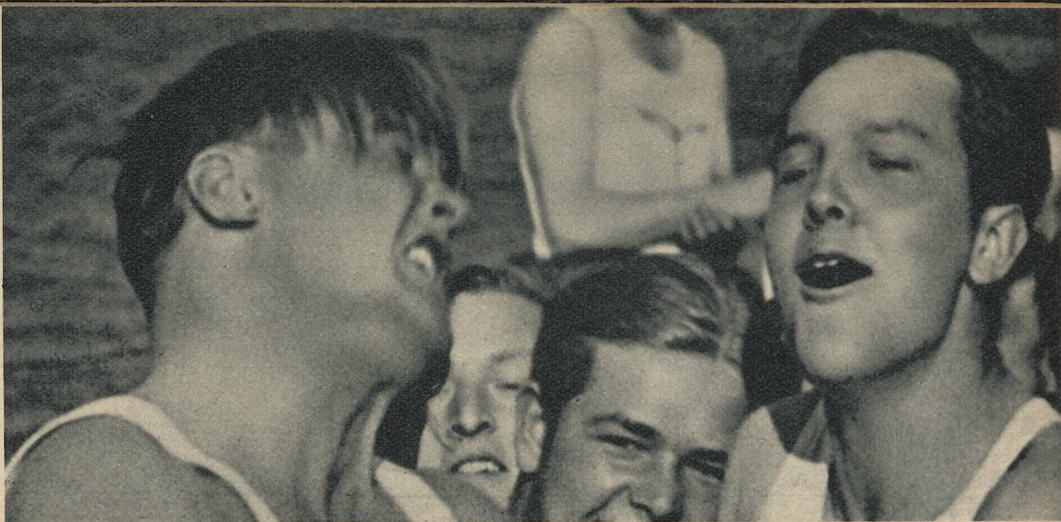

Den bayerske soldat: „En? —

— Fem!*

PK.-fotos: Krigskorrespondent
Hanns Hubmann
Krigskorrespondent Eichen

Hvorfor lyser triumfen ut av disse ansikter?

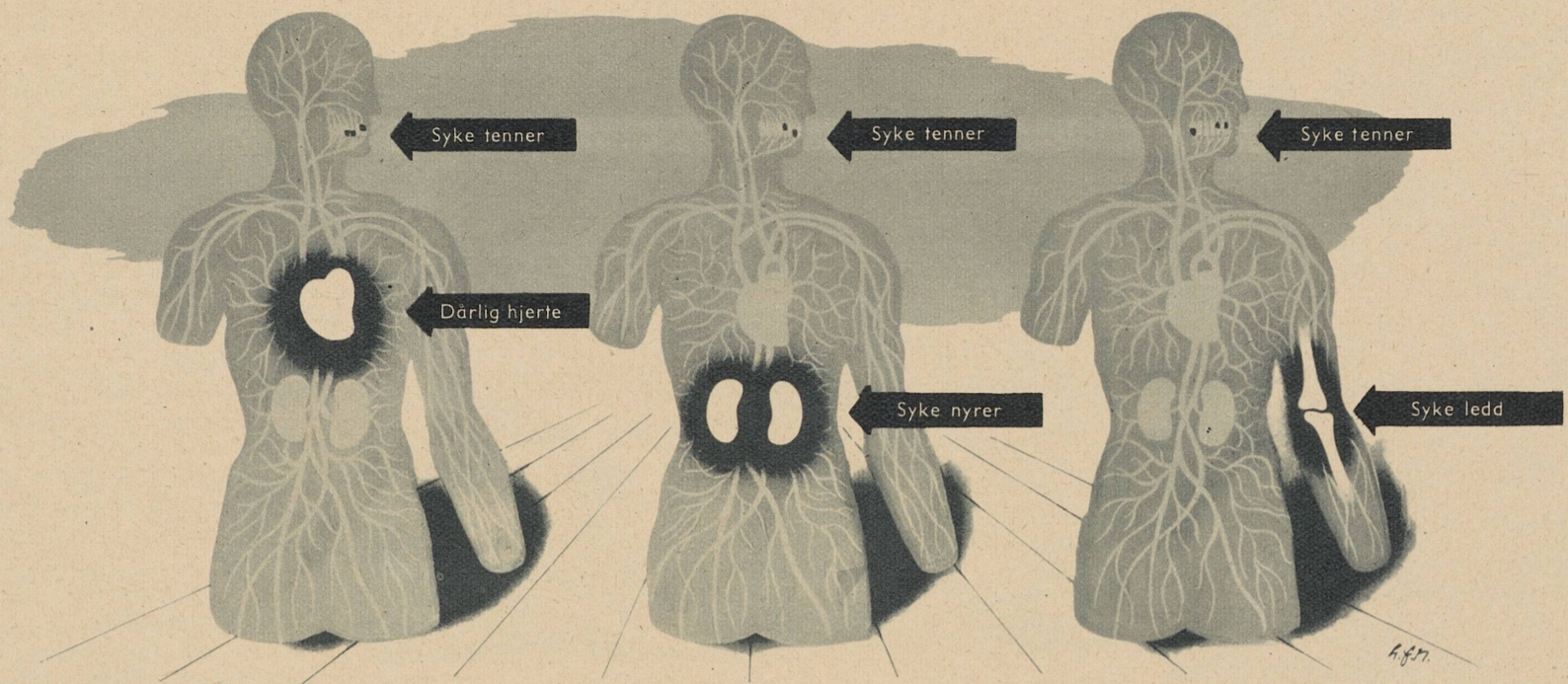

Og hvorfor har disse åndeløse sjomenn...

ingen sjanse ved tautrekkingen?

Fordi det ombord på krysseren „X“ bare finnes én matros som er så sterk at han kalles „Tyren“, den „sterkeste enhet i den tyske krigsmarine“

Syke tenner forgifter legemet

Inngående vitenskapelige undersøkelser har vist at revmatiske lidelser av alle slag i over nitti av hundre tilfelle er følgevirkninger av såkalte fokalinfeksjoner. Syke tenner spiller herunder en avgjørende rolle som fordi det ved den består en stor forskjell mellom sykdommens årsak og andre sykdommer oppstår eller forverres.

Fokalinfeksjonen har vi engang kalt sykdommen med fjernvirkning, fordi det ved den består en stor forskjell mellom en sykdomsårsak og dens symptomer. Hvis man lider av leddrevmatisme, nerve-, nyre- eller hjertemuskelbetennelse, og forsøker å bekjempe disse lidelser med piller, tabletter, te eller bad osv., overser man den egentlige årsak till sine besværligheter, nemlig de syke tenner. Alle helbredelsesforsøk kunde i beste tilfelle bringe lindring, men aldri den etterlengtede helbredelse, fordi det fra tannen stadig flyter nye forgiftende stoffer ut i legemet. Det er derfor viktig først og framst å fjerne sykdommens årsak, og så gå fram mot de øvrige sykdommer.

Ved første øyekast er det underlig at tannsykdommer skulde ha så vidtgående følger. Men hvis man tenker over at tennene er intimt forbundet med legemets væskestrøm, så er det forståelig at skader i

tennene må virke også på organismen.

Ved forfall av tannen og tannmargen danner det seg materieposser ved tannrøttene, og derfra kommer så den stadige forgiftning av hele legemet med alle dens vonde følger. Mange hjerte-, nyre- og leddsykdommer kan lett unngås, hvis vi ved riktig tannpleie sørger for at sykdomskilden ved tennene overhodet ikke oppstår.

Riktig tannpleie kan naturligvis ikke gjøre syke tenner friske; det kan bare skje ved fagmessig behandling. Riktig tannpleie med en kvalitets-tannpasta som Chlorodont kan imidlertid forhindre at sunne tenner blir syke. For ved en grundig og regelmessig rensning med Chlorodont tannpasta — den leveres forøvrig nu som før i sin gamle kvalitet — blir alt som kan være skadelig, fjernet fra tennene og tra tannmellomrommene. Riktig tannpleie fordrer dessuten at vår ernæring er riktig og at vi tygger grundig. Og likeledes er det viktig at tennene undersøkes i rett tid, forat de minste skader straks kan repareres, slik at kilder som kan forgifte hele legemet, forhindres.

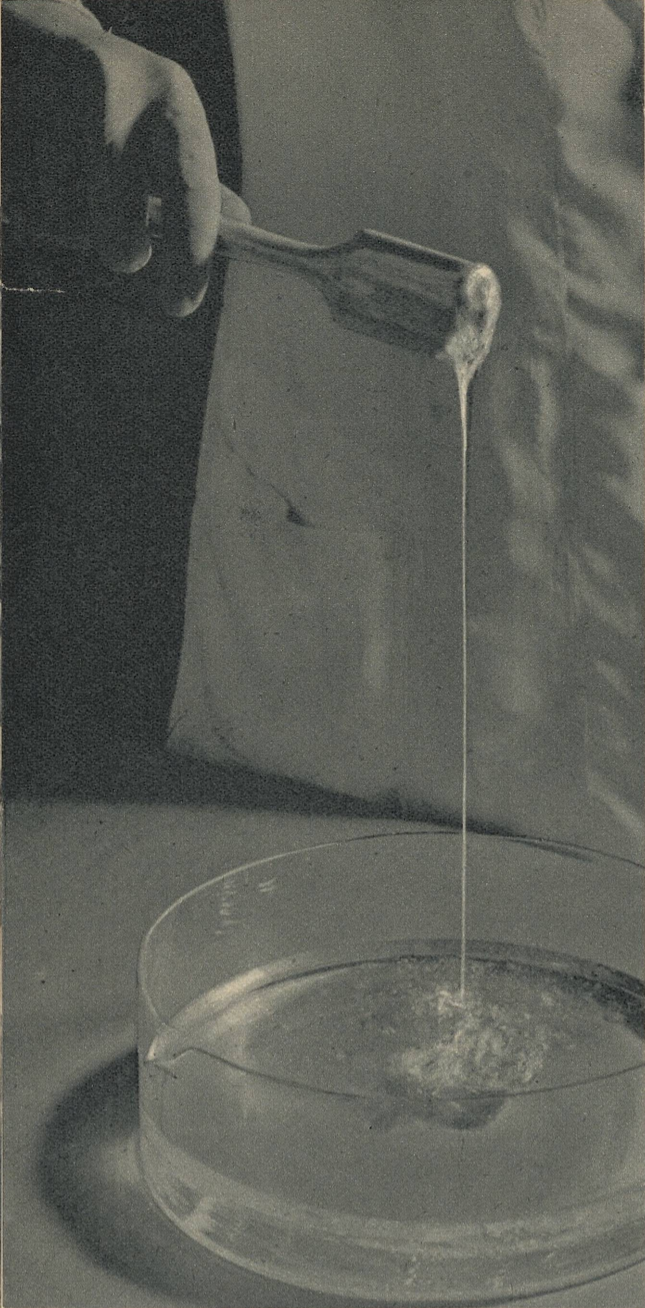
Således blir riktig tannpleie med Chlorodont til en viktig del i den daglige sunnhetspleie, som bevarer alle mot sunnhetskadelige ting.

Chlorodont

viser veien til riktig tannpleie. Sparsommelig forbruk av Chlorodont hjelper til å komme over den uunngåelige, tidsbetingede knapphet.

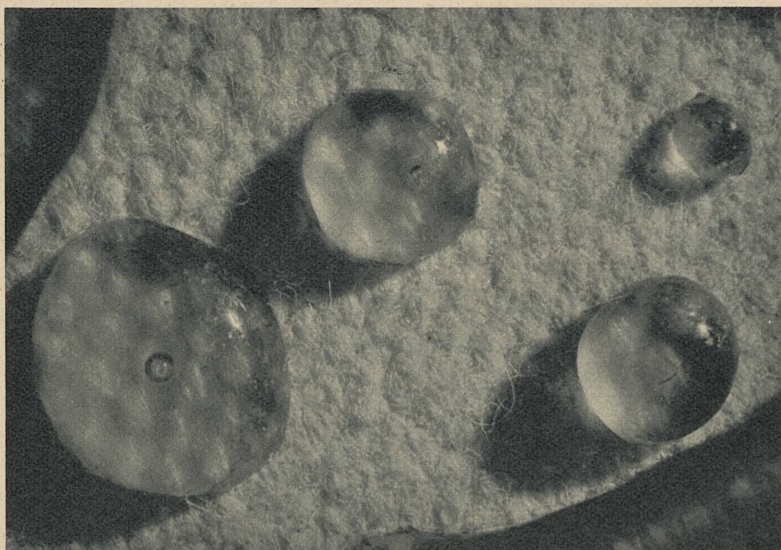
Kull og kalk mot skinn og ull

Et nytt grunnstoff
som revolusjonerte
tekstilteknikken

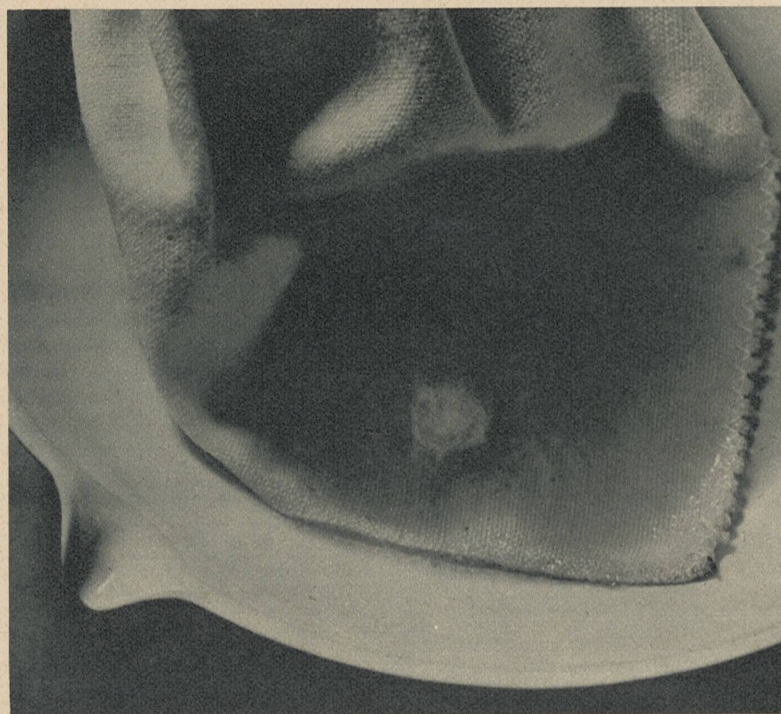
Kull og kalk flyter

Det er for første gang lykket tyske kjemikere av to anorganiske stoffer å bygge opp et produkt, som ikke bare med hensyn til kvalitet har de samme egenskaper som de organiske stoffer som hittil er blitt anvendt i tekstilindustrien, men endog overgår dem i mange henseender. „PeCe-fibrene“, som ikke har noe å gjøre med kunstsilke eller cellulose, er kommet

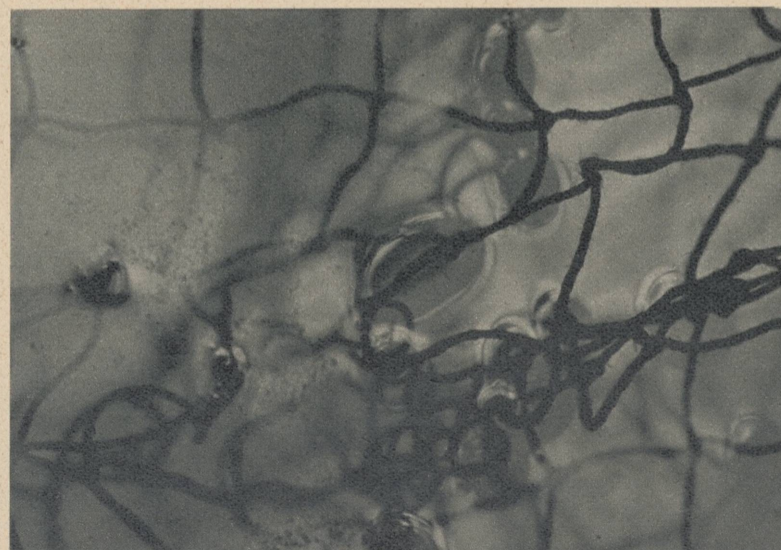

Dette er PeCe-fibrenes egenskaper:

- 1 De er ufølsomme overfor vann. De blir ikke våte, men vannet renner av, og selv når de er våte, blir de like så faste som i tørr tilstand

- 2 De er upåvirkelige av syrer: Et pengestykke, som her ble kastet ned i konsentrert syre, løser seg straks opp under utvikling av skumm. Tøyet av PeCe-fibrer blir imidlertid helt uforandret

- 3 Tøyet av disse fibrer er ildfast. Det flammer ikke opp, det leder ikke varmen, det smelter bare. Derfor er det f. eks. godt egnet til beskyttende arbeidsklær

- 4 Det råtner ikke. Fiskekot av PeCe-tråd behøver ikke å impregneres. Det råtner ikke av vannet. Dessuten gjør de nye trådstoffer tekstilteknikken mere uavhengig av cellulose, den organiske dyrell og plantefibrer som er til stede bare i begrenste mengder, mens forrådene av kull og koks praktisk talt er uuttømmelige

Så lenge menneskene har vært på Jorden, har de kledd seg på samme måte. De første „kunstige huder“ som urmenneskene beskyttet seg med mot kulde og regn, var av dyrehår og plantefibrer — nøyaktig som det nittende århundres høyt utviklede tekstilteknikkens kunstferdige produkter. Når man betegner de nye tekstilråstoffer som kunstsilke og cellulose som „kunstfibrer“, så er denne betegnelse bare delvis riktig. For alle de tråder som hittil er blitt fabrikkert av mennesker, består av naturlige, organiske råstoffer som cellulose og eggehvite, de samme stoffene som også danner ull- og bomullstråd. Cellulosen blir oppløst med passende kjemiske midler, og oppløsningen derpå presset gjennom spinnedyden ned i spinnebadet. Her blir så cellulosen atter utskilt og stivner til en fast elastisk tråd. Råmaterialet blir altså med denne prosess bare brakt over i en annen, gunstigere form. Man overlater imidlertid stadig den vanskeligste del av oppgaven til naturen, nemlig syntesen av det kompliserte, langstrakte fibermolekyl, som f.eks. cellulosen.

Først i våre dager er dette naturens råstoffmonopol endelig blitt brutt. Det er lykket tyske kjemikere av anorganiske råstoffer — kalk og kull — å bygge opp et komplisert, langstrakt molekyl, „polyvinylchlorid“, og å spinne dette produkt til en fast, fin tråd. Dermed står vi ved et vendepunkt i tekstilteknikken. For det nye produkt, PeCe-fibrene, har egenskaper som grenser til det vidunderlige som aldri har kunnet oppnåes av naturlige fibrer. Alle fibrer hittil har jo vært bestemt av utgangsmaterialet og dermed karakterbundet. Først „retortens fibrer“, det helt syntetiske produkt av anorganiske råstoffer, hjelper oss over denne begrensning.

For bare å nevne de viktigste av de nye egenskaper: PeCe-fibrene er upåvirkelige av de fleste kjemikalier. Selv etsende alkalier eller skarpe syrer som „kongevann“, en blanding av salt og salpetersyre som oppløser selv gull, kan ikke påvirke de nye fibrer. Man benytter derfor PeCe-tøy f.eks. til filtrerduk i den kjemiske industri eller man lager beskyttende klær til arbeiderne av det.

Fibrene er videre immune mot forråtnelse, for forråtnelsesbakteriene forsmår det syntetiske produkt. Endelig kan de ikke brenne, luer ikke opp med klar flamme som andre vevede stoffer, men smelter bare i varmen.

Virkelig forbløffende egenskaper for et stoff, som ellers av utseende ikke skiller seg merkbart fra vanlige vevede stoffer. Takket være kjemiens kunst frir vi oss nu endelig også i tekstilteknikken fra stenaldermenneskets forbilde. Vi lager fibre etter ønske og tør håpe at vi snart etter for godt befinnende også kan produsere stoffer med de forskjelligste egenskaper.

ETTERAT TEPPET FALT... „Signal“ har besøkt Emmy Göring-stiftelsen hvor scenekunstnere etter sitt livsverks slutt nyter vel fortjent hvile

FØR TEPPET GÅR OPP... „Signal“ har også besøkt en av de tyske teaterskoler som enhver, som vil bli scenekunstner, må gjennomgå

FEM PFENNIG PR. TEATERBILLETT

Hva Tyskland gjør for de aldrende kunstnere
— og for de unge vordende skuespillere

Hvorledes var det før? Den unge mann som en svermerisk fantasi og en ubendig skaperevne jaget ut av skolens nøkternhet, eller den unge pike, som hadde mot og sikkerhet nok til å fri seg fra den beskyttende forbindelse med familien, gikk til en av de utallige små teaterdirektører og anmeldte freidig sitt krav på uødélighet. Denne mann kunde etter for godt befinnende

akseptere eller avvise kravet. Riktig nok var der teaterledere, hvis samvittighet var like så sterk som deres døme kraft og som ansvarbevisst ga de ærgjerrige unge mennesker gode råd. Men hadde man dermed garanti for at kunstnerkandidatens sympatiske ydre, hans fulltonende stemme, hans stormende temperament vilde strekke til for løpebanen bak rampen?

Det er vanskelig å forstå et menneske. Det er ennu vanskeligere å vurdere og gjennomskue kraften og vingefanget hos en ung kunstner som ennu har foran seg hele livet med alle dets muligheter. Dertil kunde teaterdirektøren så alt for lett være tilbøyelig til å la sin egen fordel tre i forgrunnen. En nybegynner er i alle fall en billig kraft, og den friske ungdom er velsett over-

alt. De unge ble gamle skuespillere, og ikke sjelden viste det seg i deres senere år at den ungdommelige beslutning var fattet temmelig uoverlagt, lettferdig og kortsynt og at de lovende evner ble stadig blekere og svakere.

Hva var slutten? Slutten ikke bare for den som ikke hadde kallet, men også for den skuespiller som hadde

stridd tappert, med alt hell hadde kjempet seg fram til kunsten og erobret publikum? Ofte nok forekom det at han trett og skrøpelig måtte forsvinne fra skueplassen, ble tilbake ensom og uten deltagelse fra noen kant dersom han levde lenger enn den krets som kunde dra omsorg for ham. Få kunde under sin skiftende løpebane legge seg opp en kapital som kunde sikre deres livsaften, ikke mange av dem hadde funnet plass og ro ved de scener som med stats- og kommunal støtte kunde bevilge tilstrekkelige pensjoner. Når teaterhistorikeren med ærefrykt skrev ned et navn som var sunket ned i glemselen, kunde mannen med dette navn, helten fra en svunnen epoke, se til hvor langt han kom med sin alder. Et alvorlig problem som stadig mere påtrengende ventet på sin endelige løsning.

Idag har staten avgjort og besvart tydelig begge spørsmål. Riksteaterkammeret prøver grundig den ungdom som ønsker å gå teaterveien og tvinger de, som har bestått prøven, til å underkaste seg en mangesidig, krevende læretid. Ved utløpet av denne læretid står en avsluttende eksamen for en forsamling av erfarne fagfolk. Der er en rekke ansette kunstnere som har rett til å gi undervisning, men der er også et ikke så lite antall statsteaterskoler hvor de unge folk blir utdannet fra den første taletekniske begynnelse til rollestudium og ensemblespill. Disse skoler er ikke ensidige, de gir den unge skuespiller hans verktøy, men de sørger også for at hans ånd utvikler seg og at hans kropp blir smidig. I deres pensum finner vi teaterhistoriske og litteraturhistoriske forelesninger, dramaturgiske foredrag og gymnastikk- og fektetimer, Teaterkunsten lar seg, i motsetning til mangen annen kunstutøving som trives i stillheten og fordypelsen, bare bygge opp på felles ytelse: i skolene lever og lærer teaterungdommen med og ved siden av hverandre. Det ene temperament stimulerer andre, hver enkelt hjelper kameratens ytelse til å komme til sin rett.

LESETIME I KUNSTNERNES ALDERSHJEM. De aldrende kunstners tragedie hører fortiden til. Av billettprisen går en del til kunstnernes aldersforsorg. Kunstneren selv bidrar av sin gasje til denne sosiale innretning som sikrer ham en sorgfri livsaften etterat han har nådd 65 år, eller tilsvarende tidligere ved sykdom. Der står aldershjem til disposisjon. Man kan flytte inn med egne møbler og på denne måte forene fordelene ved et godt hotell med det kameratslige samvær med de andre i hjemmet

Fire bilder fra kunstnernes aldershjem

← ..De skulde ha sett meg som Faust . . ."

↑ Egne møbler, egne bilder

Tidligere partnere musiserer om kvelden

STOR SCENE I TEATERSKOLEN. Kvinnelige elever på en av de tyve store tyske teaterskoler i ensemblepillet. Likesom avgangen fra scenen blir gjort lett for de aldrende skuespillere, blir der åpnet vei for nybegynnerne til deres første engasjement. De virkelige talenter blir hjulpet fram og får i den toårige utdannelses-tid utrustningen for det framtidige virke på scenen. Den vanskelige avgangseksamen blir avlagt for teaterdirektører, og ofte får den unge skuespiller straks sin første kontrakt sammen med avgangsvitnesbyrde

Forberedt og prøvet på denne måte, kan de unge skuespillere trøstig dra iveri. Vår kjærlighet til deres kunst, vår medføling i deres streben vil følge dem. Der er, synes det oss, gjort alt hva der gjøres kan for å bevare dem mot slemme fall. Som for ungdommen, sørger staten også for å trygge alderdommen. Sosiale tiltak av mange slags med dr. Goebbels' legat for trengende scenens barn i spissen, sikrer de uttjente kunstneres livsaften. Til aldersforsorg og sikring av de etterlevende etter alle scenekunstnere er der blitt opprettet en stor trygdeinnsrettning som alle teaterfolk betaler sine bidrag til. Også publikum yter sin del, for fem øre pr. teaterbillett går til denne institusjon. Risikoen for denne alderstrygd bæres av staten. Ved siden av denne alminnelige, offentlige trygd er der ennu en forsorg av personlig karakter. For desennier siden opprettet den berømte skuespillerinne Maria Seebach, hvis Gretchen er uforglemmelig, et aldershjem for sine kolleger. Maria Seebach-stiftelsen ligger i Weimar ved den skønne gamle allé som fører ut til slottet Tiefert i hvis park Goethe begeistret har spilt teater med hertuginne Anna Amalias hoffselkap.

For et par år siden påbegyntes et statelig nybygg til Seebach-stiftelsen som bærer navnet til en annen av de tyske sceners Gretchen: Emmy Göring, som teatervenner i Weimar og Berlin ofte har sett, har sammen med riksmarsjalen skjenket midlene til og bygget det skønne, moderne hus. I Emmy Göring-stiftelsen, som snart skal utvides med nye bygninger, lever der i skjønn endrektighet, omsorgsfullt tatt vare på av en vennlig ledelse, ca. firti skuespillere og sangere som i sine virksomme år virket på Tysklands store og små scener. Stiftsdamene og stiftsherrene bor i hyggelige enkeltværelser. I en lys, luftig spisesal, i et velforsynt bibliotek, ved peisen i hallen, i de brede ganger i det storslått anlagte hus er der plass og høve nok til hyggelige kameratslige sammenkomster.

„Salongdamen“ og en „bon vivant“ over

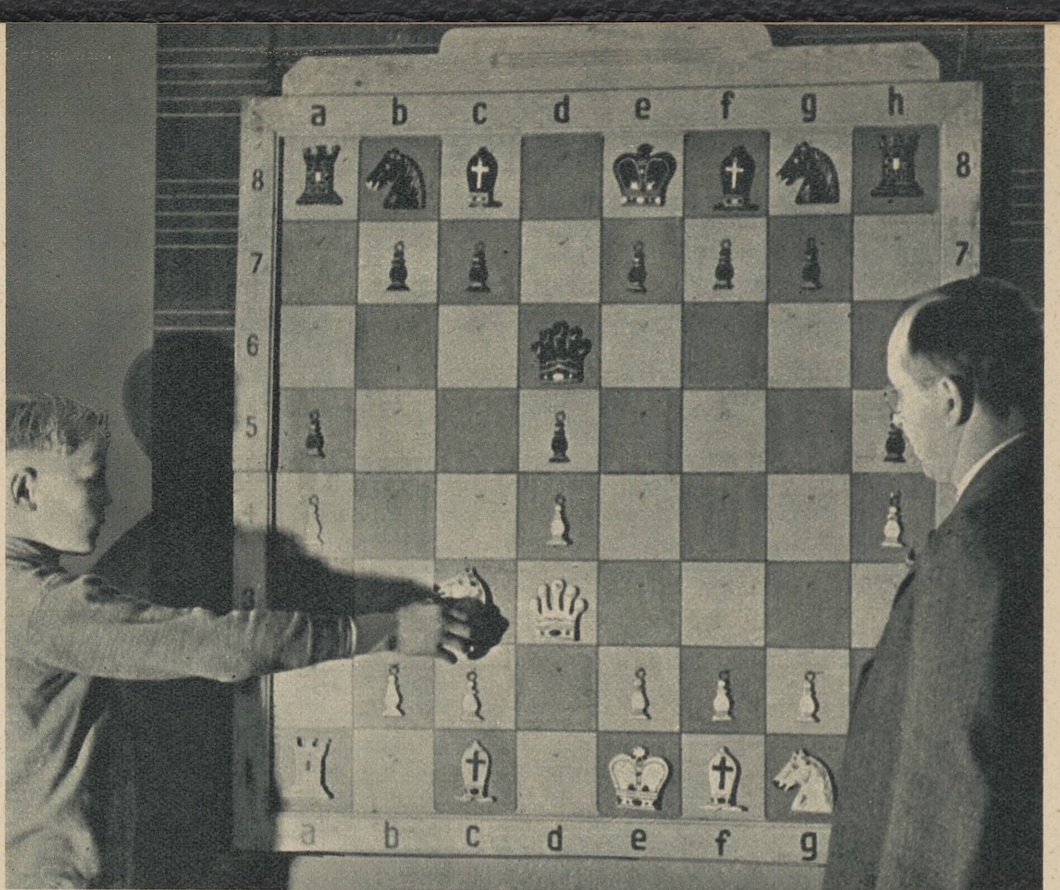
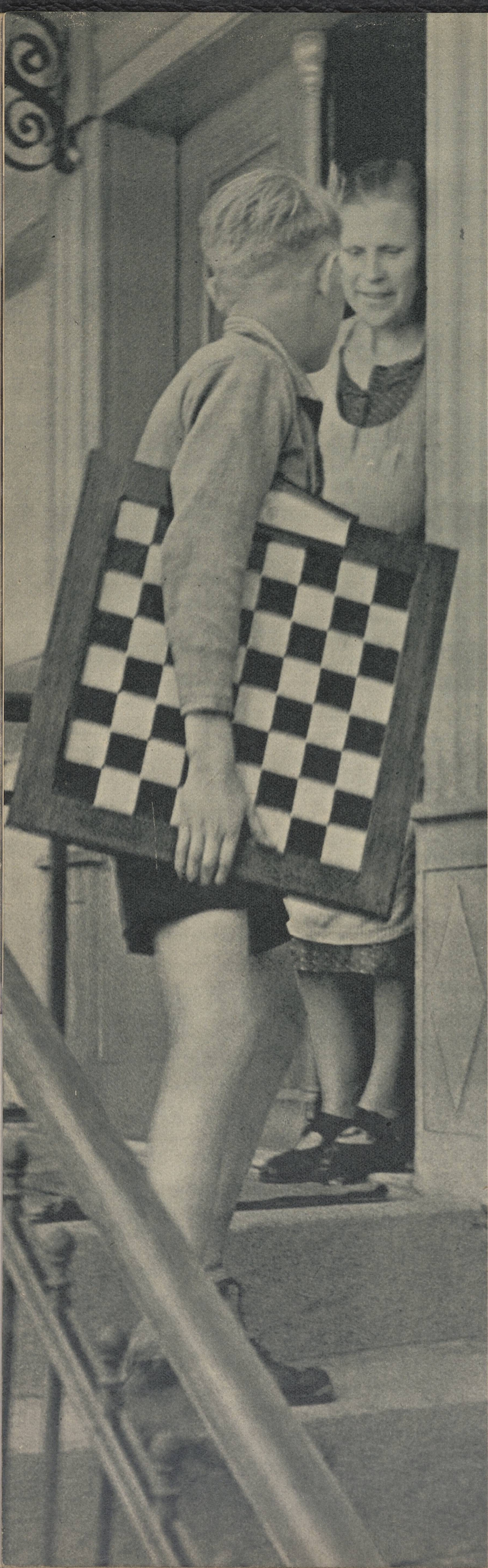

Intet er vanskeligere enn å være komisk

De andre elever i det kritiske publikum

Fire bilder fra en teaterskole

ETTER ÅRHUNDREER. For mange, mange generasjoner siden ga den lille landsbyen Ströbeck i Mellom-Tyskland seg så over til sjakkspillet fortryllelse, at hver eneste innbygger hyller det kongelige spill med lidenskap. Denne lidenskap blir suget inn med morsmelken, og kunsten blir i den senere tid innøvd på skolen sammen med ABC' en

Den fortryllede landsby

Bønder, løpere, springere, tårn, konger

UNGDOMMENS MESTERSKAP. Hvert år kjemper guttene og pikene om mesterskapskransen og æresprisen, et vakkert utskåret sjakkbrett

TIL KAMP... Den smilende mor sender „1942-mesteren“ bort med fagmessige råd

SØNDAG I „GASTHOF ZUM SCHACHSPIEL“. Så kalles virkelig gjestgiveriet, hvor bøndene og bondekonene viser sin dyktighet i ridderlig kamp

Hvor er det blitt av ballen?

Foto: H. U. B.

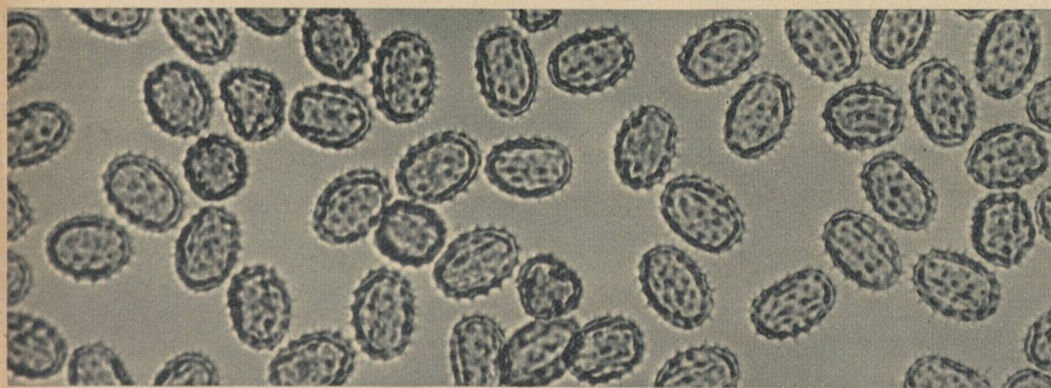

EN KUNSTIG BEFRUKTNING. En pinsett fører det mannlige blomsterstøv til det kvinnelige blomsterarr. I sine forsøk på å frambringe nyttige kryssninger overtar mennesket selv formidlingen

VINDEN SOM BRYLLUPSFORMIDLER. Den hvirvler opp millioner av mannlige kimceller i luften, hver eneste kvinnelige blomst på gåsungene skal få sin lille del

BEFRUKTNING

MANNLIG BLOMSTERSTØV UNDERVEIS. I hvert av disse små støvkorn fra solsikken lever det to mannlige slektskjerner (mikroskopisk forstørret 200 ganger)

↑ *„BRYLLUPET“. Blomsterstøv-kornet driver med makt en hinne gjennom arrets vev fram til frøemnet i blomsterkalken. Der smelter de to mannlige kjer-ner sammen med den kvinnelige eggcelle*

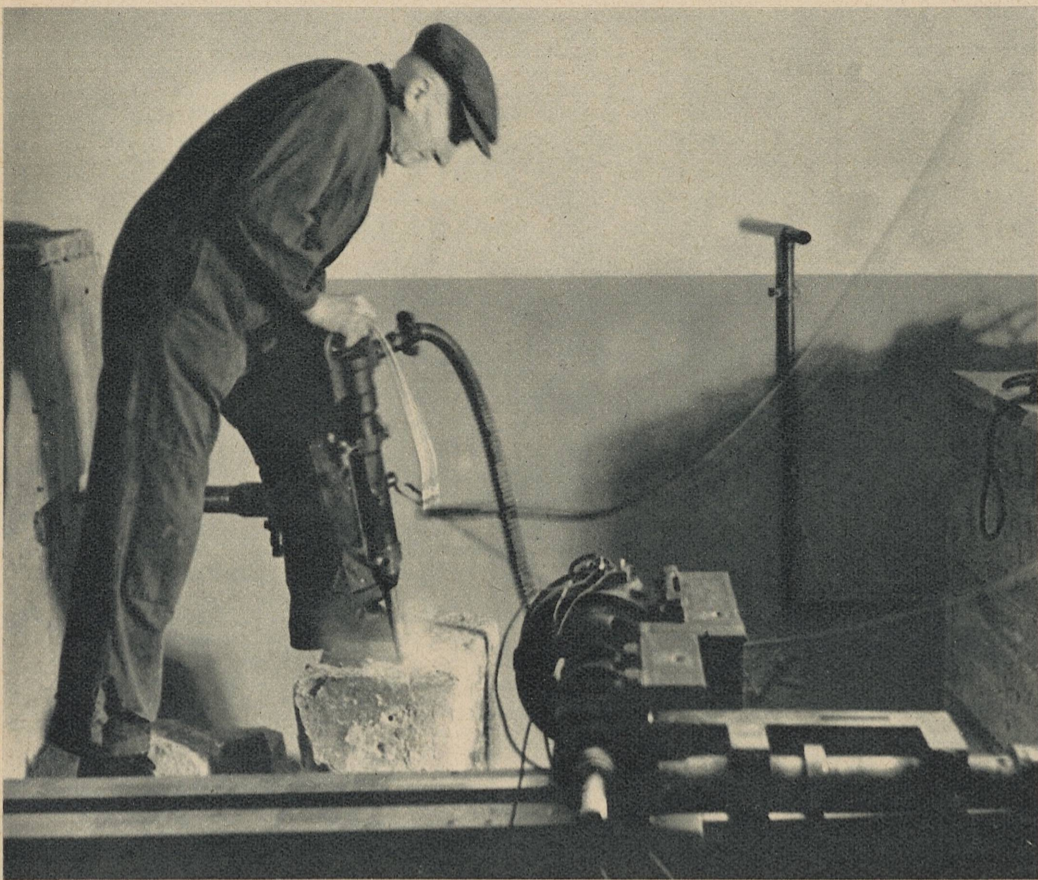
FLYPLASS MED VEIVISERE. Insektene som er bestøvet med blomsterstøv, blir lokket til å lande på denne stemorsblomsten på grunn av dens blomsterprakt, og ved hjelp av andre farge-tegn føres de på den riktige vei til blomsterarret

← *Og her en humle som „bryllupsformidler.“*

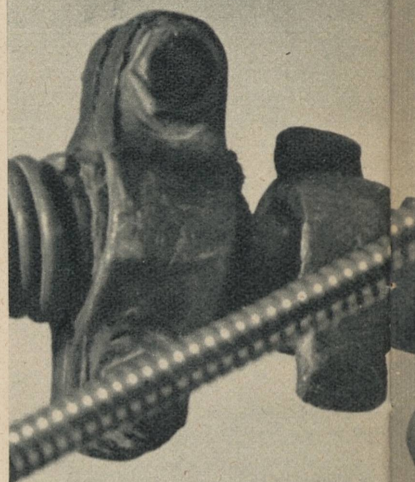
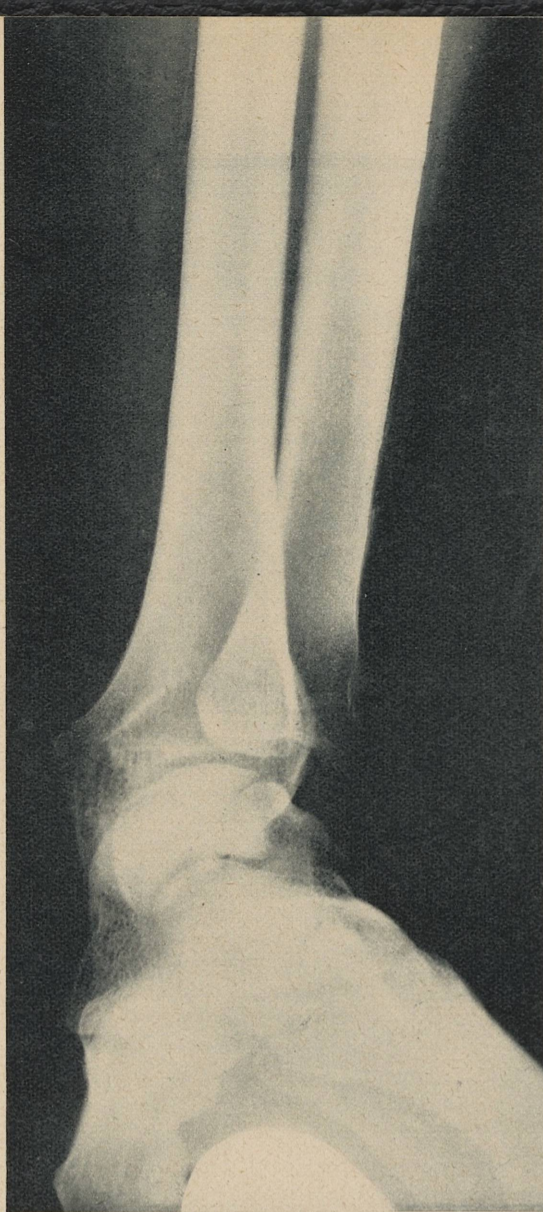
Trykklufthammeren på anklagebenken

Kaiser-Wilhelm-instituttet undersøker et moderne verktøy

Man kan kalle trykklufthammeren en motorisert meisel, idet selve arbeidet med å bryte stein utføres av trykkluften og bergmannen eller steinhuggeren behøver bare å føre verktøyet (1). Kaiser-Wilhelm-instituttet for arbeidsfysiologi undersøker nu spørsmålet om arbeideren kan få noe mén av denne håndtering med trykklufthammeren. Den

første oppklaring av dette spørsmål ga... et røntgenfoto av det menneskelige håndledd under arbeidet (2). Av dette røntgenbilde kunde man se at støtvibrasjonene forplanter seg fra verktøyet til hånden og derfra til håndleddknokkelen og underarmknokkelen helt opp til albueleddet. Det er ikke utelukket, ja sågar sannsynlig at det derved i lengden

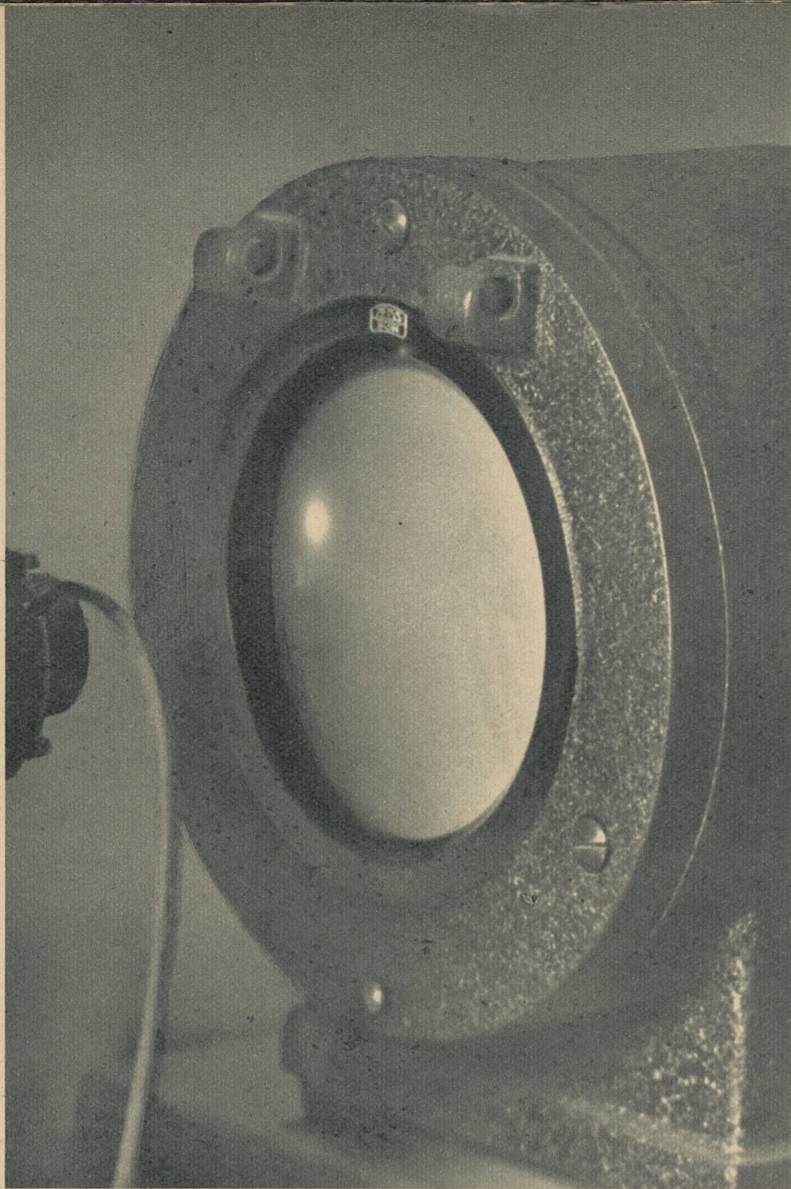
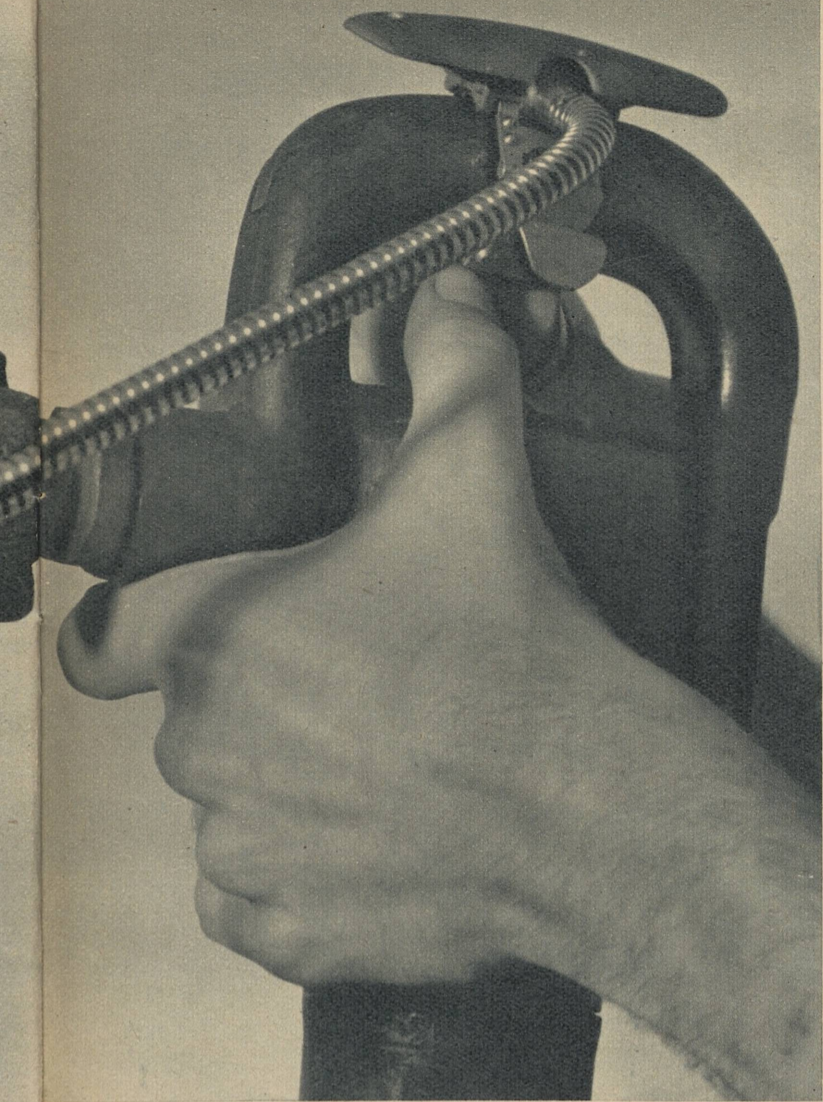
**Glatt og
skinnende**

som silke er spissen på
enhver

Kaweco
penn

Derfor glir *Kaweco* så
fjærlett over papiret.

De moderne *Kaweco* skrivesaker viser man Dem gjerne i forretningene.

kan oppstå brudd i leddknoklene og det så meget lettere, jo eldre arbeideren er. Den særlige måte hvorpå disse støtvibrasjoner oppstår, ble nu utforsket ved hjelp av det „følsomme håndgrep“ (3). Det blir festet til verktøyet og med en ledningssnor forbundet med en oscillograf som er oppstilt i et støfritt rom ved siden av (4). Dette apparat gjengir

støtvibrasjonene i lysvibrasjoner som blir fotografisk opptegnet på et lysømfintlig papir. Resultatet er et „oscillogram“ (5). Strekene mellem kurvene er de „vagabonderende slagvibrasjoner“ som faktisk kan ha en skadelig virkning. På grunnlag av dette forskningsresultat begynte man å arbeide med konstruksjonen av en ny „vibrasjonsfri“ trykklufthammer

Kine EXAKTA

alltid „blikk-ens“

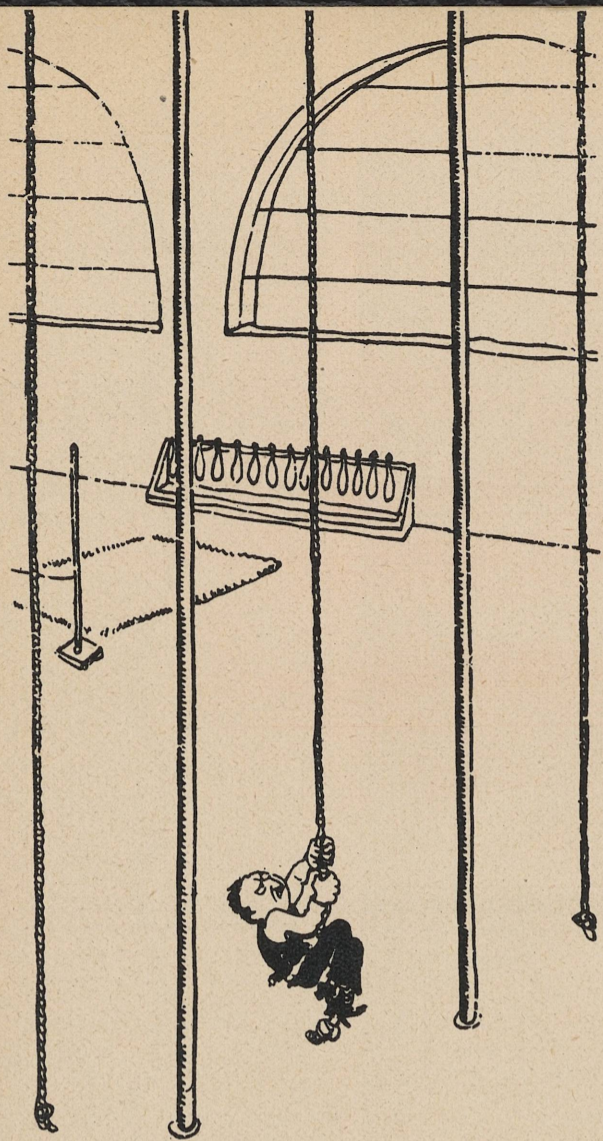
Utveksleobjektiver for ethvert format gir Kine-Exakta en uovertruffen tilpasnings- evne til motivets

billedvinkel, perspektiv og lysforhold. Og hvilket objektiv De enn benytter: Den sterkt forstørrende lupe-mattskive i det «enøyede» reflekssystem viser

Dem automatisk og med ett blikk i lyssjakten det riktige parallaksefrie billedutsnitt og den eksakte skarphet. Utførlige trykksaker gratis

Thagee
KAMERAWERK
AKTIENGESELLSCHAFT

DRESDEN-STRIESEN 672

ETTER UNDERVISNINGEN. Turnlæreren forsøker å klatre opp langs tauet — for lukkede dører

En som kjenner oss

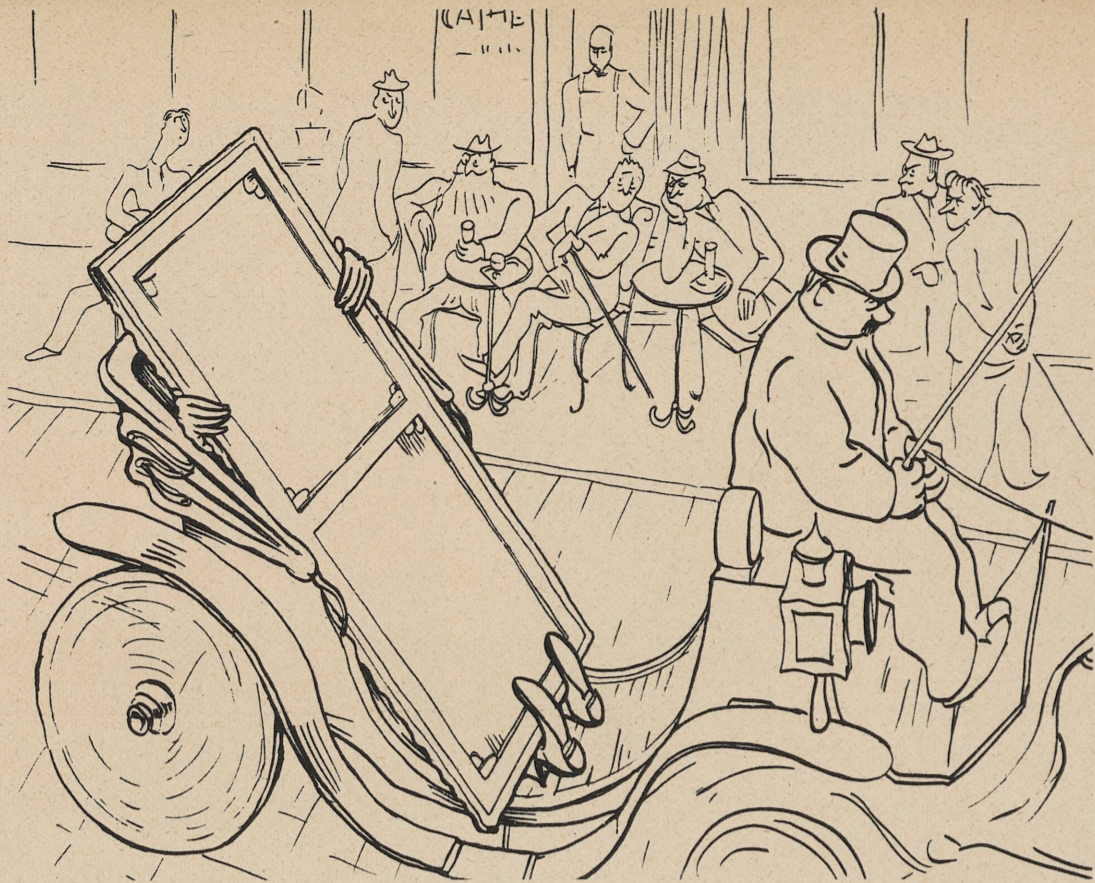
Det er nesten pinlig, hvor nøye den italienske tegner Guiseppo Novello gjennomskuer sine medmennesker. Men hans mot og fengslende ærlighet har noe forsonende over seg. Og den som føler seg truffet, stemmer gjerne i latteren over hans vittige idéer

Fra „Il Signore di buona famiglia“
Mondadori, Milano

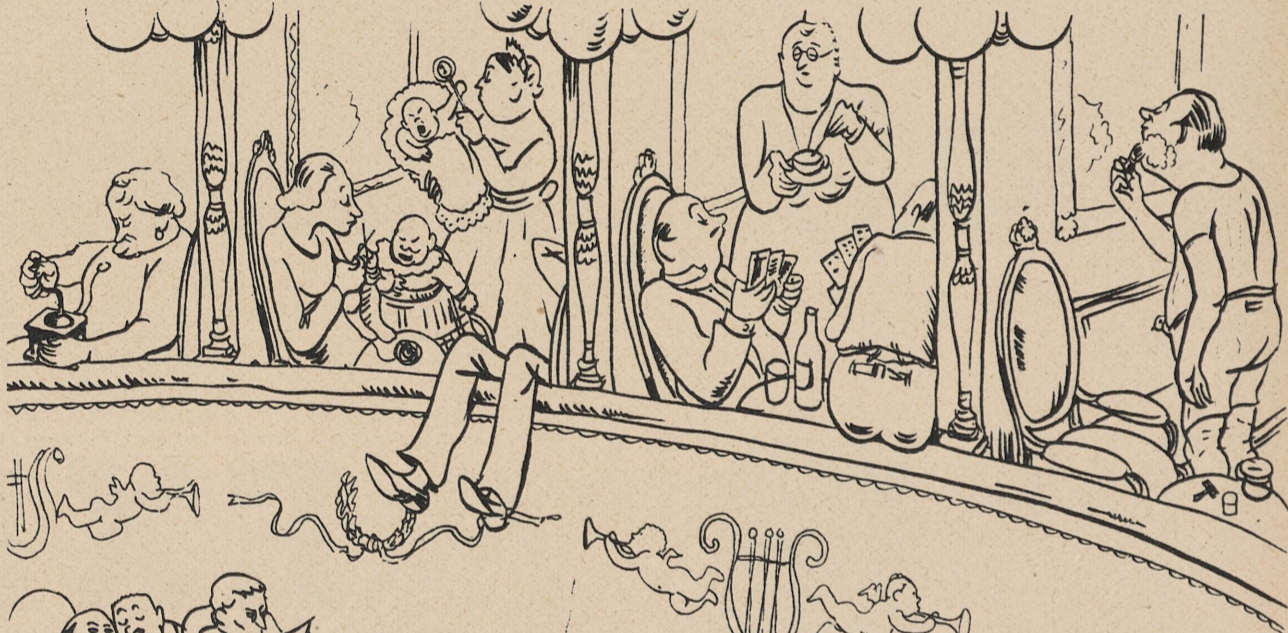

TYVE ÅR ETTER. Den gamle lærer moter eleven, til hvem han alltid sa: „Du vil aldri drive det til noe“

HJEMMIG OG BEHAGELIG. Hvis vi i teateret vilde høre en opera slik som vi hjemme sitter ved radioapparatet

FIKENBLADET. Maleren bringer sit refuserte bilde hjem

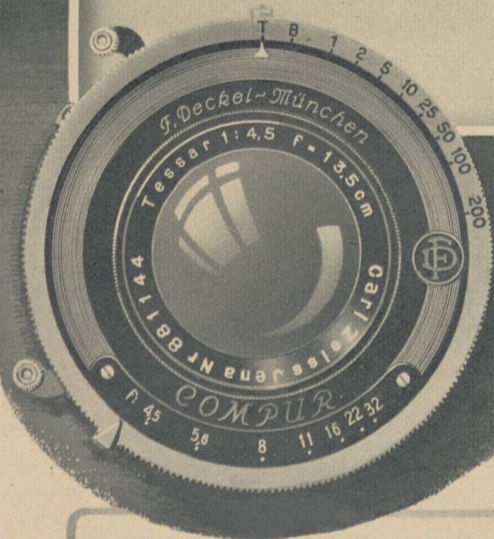

To svaner for lite

Søndag formiddag
Berlins Wannsee-strandbad

**Naturtro
øyeblikksfotos**

garanterer det
lysterke og skarpt tegnende
ZEISS-TESSAR
Deres kameras „ørneøye”

Brosjyrer og opplysninger
får De i enhver spesialforretning

C A R L Z E I S S + J E N A

HVER MORGEN KLOKKEN 8 forvandler Harry Baur seg til komponisten Stefan Melchior

Filmmanuskriptet forlanger det... Den franske skuespiller Harry Baur lærer å spille cymbal i et filmatelier i Berlin

INTET ER UMULIG. Stefan Melchior må spille cymbal. En mester på dette instrument forklarer hr. Baur hvorledes han skal behandle stikkene og strengene

↑ DA HETER DET Å ØVE, ØVE OG ATTER ØVE. Det er vanskelig å bevege trestikkene mellom ringfingeren og pekefingeren og allikevel treffe den riktige tonen. Atter og atter blir den samme noterekke øvd inntil den sitter. Da først kan man ta opp scene 292 i Tobisfilmen „Phantastische Symphonie“ ↓

Hvorfor? Hvorfra? Hvordan?

Sykkelen

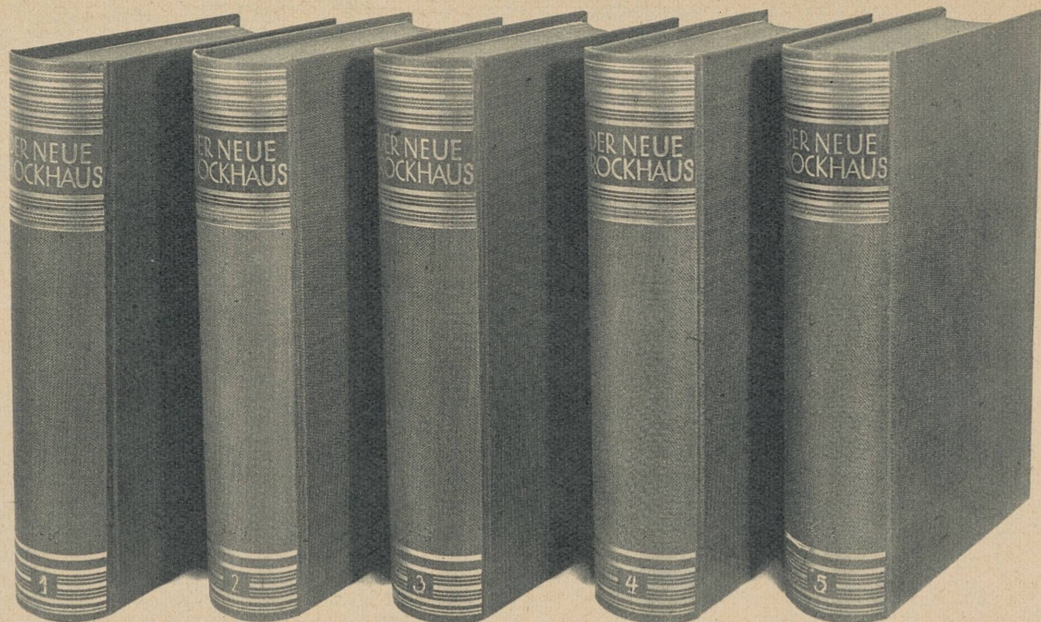
Danskene og hollenderne var allerede glad i sykkelene dengang det ennå ikke fantes bensinrasjonering for biler. Idag viser også spanierinnen seg med den på gaten i Madrid uten å tape noe av sin medfødde verdighet i selskap med dette teknisk fullendte kjøretøy. Dens oppfinner, en mann med det omstendelige navnet: Carl, Friedrich, Christian, Ludwig, friherre Drais von Sauerbronn, gjorde, etter datidens gjeldende lov og rett, den lovlige benyttelse av sin „draisine“ avhengig av et lite våpenskilt, som han lot anbringe på sin oppfinnelse. Omkring 1817 satt man på dette kjøretøyet av tre ganske visst temmelig bløtt, men man måtte ha beskyttere av jern til å skru fast på skoene, og man måtte selv støte av fra bakken. Pedalen blev først oppfunnet i 1845 av Milius, og før hele verden kunne benytte seg av sykkelene slik som vi kjenner den, måtte våre besteforeldre først legge bak seg den halsbrekkende velosiped som idag bare anvendes av flinke artister på varietéene.

Paraplyen

Også den var engang et symbol på makt og et privilegium for de rike. Allerede assyrerne kjente den sammenleggbare konstruksjonen, og da Karl den store regjerte i vesterland sendte en av hans høyerestående geistlige embedsmenn en annen en paraply som en sjelden gave. I den venezianske republikk ble det ved offisielle opptog båret en rikt utsmykket parasoll foran dogen. Det var omkring 1176, men først fire hundre år senere fikk paraplyen innpass i de adelige herrers palasser. Omkring 1725 dukket i Tyskland de første små „værhusene“ opp. Det var sirlige hygrometer, hvor ved regnvær en dame med en paraply og ved tørt vær en jeger med en bøsse trådte ut. På samme tid går paraplyen som et kjent begrep også inn i litteraturen. Robinson, helten i Defoes roman av samme navn, førte alltid en paraply med seg.

Skjeen

Som en etterligning av den hule menneskehand er den et redskap med meget høy alder. Allerede 5000 år f. Kr. var den i bruk laget av ben eller tre. Dengang kjente man den ganske visst ikke som en bestanddel av vårt nuværende spisebestikk, hvorav først kniven kom i bruk. Selv på den tid da Henrik den VIII regjerte i England spiste kongene og deres hoff med fingrene i stedet for med gaffer. Dengang omkring 1580 da de Montaigne roste sveitserne for at de hadde like mange skjeer som det satt gjester ved bordet, hadde skjeen som nesten var så stor som en sleiv bare et lite skaft. Først da pipekragen ble moderne måtte man ta hensyn til de spisende og gjøre skaftene lengre. Negerstammene i Afrika som Livingstone besøkte i annen halvdel av forrige århundre visste ikke noe bedre å finne på med denne „idealskjeen“ enn å øse melken opp i den hule handen med den og drikke slik som i uminnelige tider.

DER NEUE BROCKHAUS

Det billige konversasjonsleksikon i 4 bind og 1 atlas

Bare 3 stikkord:

Autarkie (griech. Selbstgenügsamkeit) Zustand eines Staates, der seine lebensnotwendigen Wirtschaftsmittel (Nahrungsmittel, Rohstoffe, Kraftquellen usw.) im Inland besitzt, so daß er vom Ausland wirtschaftlich unabhängig ist.

Embolie (griech.) die Verschleppung eines festen Körpers (Embolus) durch den Blutstrom bis zum Steckenbleiben in den Blutgefäßen eines oft weit entfernten Organs. Meist handelt es sich um abgerissene Blutpfropfe (Thromben), die sich in den Schlag- oder Blutadern oder in den Herzhöhlen gebildet haben. Außerdem können lebende Krebszellen, bei Knochenverletzungen Fetttröpfchen oder bei Eröffnung von Blutadern Luftbläschen mit dem Blutstrom verschleppt werden. Die Folgen der E. sind Kreislaufstörungen, die zum Absterben des betroffenen Organs führen können. Bei Lungenembolie tritt je nach Größe des verstopften Blutgefäßes entweder nur Atemnot und blutiger Auswurf oder aber plötzlicher Erstickungstod (Lungenschlag) ein. E. von Hirnschlagadern kann Bewußtlosigkeit und Lähmungen, E. von Kranzschlagadern des Herzens plötzlichen Herzstillstand (Herzschlag) hervorrufen.

Kunststoffe die von der chemischen Industrie geschaffenen organischen hochmolekularen Werkstoffe. Sie werden hergestellt durch Veredelung an sich hochmolekularer Naturstoffe auf chemischem Wege oder durch synthetischen Aufbau aus niedermolekularen Ausgangsstoffen. Durch das erste Verfahren werden Mängel der natürlichen Rohstoffe verbessert und diese damit den technischen Erfordernissen angepaßt. Auf dem zweiten Weg, der erst seit einigen Jahrzehnten in ständig steigendem Umfang großindustriell beschränkt wird, werden gänzlich neue Werkstoffe mit neuen wertvollen und zweckbedingten Eigenschaften geschaffen. Zur ersten Gruppe zählen folgende K.: die harte, zähe und elastische Vulkanfiber, das aus Nitrozellulose und Kampfer hergestellte Zelluloid und die zelluloidähnlichen, aber nicht entflammbaren K. aus Azetylzellulose, die auch als Filmunterlagen Verwendung finden. . . . Mengenmäßig den größten Anteil an der K.-Erzeugung hat die zweite Gruppe. Die Synthese erfolgt durch Polykondensation oder Polymerisation, wobei der hochmolekulare K. im ersten Fall durch Vereinigung von Molekülen der Ausgangsstoffe unter Abspaltung von Wasser oder anderen Stoffen, im zweiten durch Zusammenlagerung von kleinen Molekülen zu Großmolekülen ohne Änderung der Zusammensetzung entsteht. Auf diesen Gebieten ist die wissenschaftl. und techn. Entwicklung noch in Fluß . . . usw. (Insgesamt 84 Zeilen und Literaturnachweis)

utkommer nu i fullstendig ny utgave 2. forbedrede utgave 1941/42

Vi kan her bare bringe 3 stikkord fra det omfangsrige verk; allikevel vil disse fortelle Dem noe nytt om begrep, som De ofte hører idag, men hvis opprinnelse og betydning De kanskje hittil ikke kjente helt nøyaktig. Hvis allerede disse tre stikkord utvidet Deres kunns kaper, hvor nyttig vil da ikke dette leksikon være for Dem. Med

ca. 170 000 stikkord — 10 000 illustrasjoner i tekst og på
ca. 1000 flerfarvede og ensfarvede plansjer — og kartsider

omfatter det hele verdens viten. Men "Den nye Brockhaus" gir Dem ikke bare uten besvær opplysning om alle spørsmål, som f. eks. om framstilling av kunstig bensin, buna, bakelitt osv., den bringer også gode råd ut fra praktisk erfaring som f. eks. hva vi skal foreta oss mot neseblødning eller når vi har slukt noe ufordøyelig, hvordan husmoren sylter best osv. Som det første tyske konversasjonsleksikon bringer det alle tyske ord og gir Dem også undervisning i den tyske grammatikk.

Alle 4 tekstbind i lerretsbind bare RM 46.— minus 25% eksportrabatt = RM 34.50

Atlas i lerretsbind ca RM 22.— minus 25% eksportrabatt = ca RM 16.50

Verket utkommer bare på tysk

Utførlig illustrert prospekt gratis på forlangende.

Tekstbindene I (A-E) og II (F-K) er allerede utkommet og kan leveres. Tekstbindene III og IV (L-Z) utkommer med et mellomrom av 3—4 måneder. Atlaset utkommer først etter krigen, når de endelige grenser er fastlagt.

25% eksportrabatt får De ved betaling over clearing eller i utenlandsk valuta. Riksmarksedler, sperrede tilgodehavender og frimerker er unntatt fra dette. Ved leveringer til Nederland, Generalguvernementet, til Böhmen og Mähren, og til den tyske vernemakt kan det ikke innrømmes rabatt.

Fås mot månedsrater på bare RM. 5.— uten noe tillegg og med

rett till tilbakelevering innen 14 dager, hvis De ikke er tilfreds.

Tollfri innførsel og lette betalingsmuligheter.

FACKELVERLAG STUTTGART B2 (Tyskland)

Abt. Exportbuchhandlung

Til Fackelverlag Abt. Exportbuchhandlung Stuttgart B 2.

Vær så vennlig å sende meg med rett til retur innen 14 dager

“Der Neue Brockhaus” konversasjonsleksikon i 4 bind og 1 atlas

4 tekstbind i lerretsbind RM. 46.— } minus 25% eksportrabatt ifl. tilbud.
1 atlas i lerretsbind . ca RM. 22.— }

Hvert bind betales etter levering — i månedsrater på RM. kontant på en gang.

Eiendomsrett for de bind som ikke er betalt, forbeholdes.

Navn: Stilling:

Adresse: Gate:

Signal

*Maria Stuart
øver*

*Til beretningen i dette
nummer: „Fem pfennig
pr. teaterbillett“*